ESTUDIS SOCIALS I POLITICS.-IV

LENÍN, STALÍN I BUKHARÍN

EL COMUNISME I LA QÜESTIÓ NACIONAL I COLONIAL

Traducció, Introducció i notes de

JORDI ARQUER

lunya
8ª
z

ROS D'OLANO, 20 - BARCELONA

LES EDICIONS DE L'ARC DE BARÀ

LES EDICIONS DE L'ARC DE BARÀ

BIBLIOTECA D'ESTUDIS SOCIALS I POLITICS

Volums apareguts:

I. M. GORKI.—*Lenín.—El Pagès Rus.* Traducció de Ventura Gassol i J. Carner-Ribalta.

II. EVZEN STERN.—*Masaryk.* Trad. de Ramon Fabregat.

III. K. MARX I F. ENGELS.—*Manifest del Partit Comunista.* Trad. d'E. Granier-Barrera.—Introducció de M. Serra i Moret.

IV. LENÍN, STALÍN i BUKHARÍN.—*El Comunisme i la qüestió nacional i colonial.* Traducció i Introducció de Jordi Arquer.

Condicions per a la venda d'aquests volums:

1	exemplar	2'—	ptes.
10	íd.	16'—	»
20	íd.	37'50	»
100	íd.	140'—	»

Sortiran successivament:

PLEKHANOV. — *Anarquisme i Socialisme. Introducció d'A. Nin.*

F. ENGELS. — *Socialisme utòpic i Socialisme científic.* Introducció de Josep Xixau.

R. FABREGAT. — *La qüestió flamingand.*

K. MARX. — *Crítica del Programa de Gotha.* Introducció de Joaquim Maurín.

LENÍN. — *Trotsky.*

M. SERRA I MORET. — *Socialisme.*

A l'incansable lluitadora en pro de les reivindicacions del poble proletari de Catalunya. Carme Cots.

Jaume Gavin

Barcelona 12 - Març 1932

En Amb motiu de visitar-nos pel naixement de'n Gerió.

EL COMUNISME I LA QÜESTIO NACIONAL I COLONIAL

LENÍN, STALÍN I BUKHARÍN

EL COMUNISME
I LA QÜESTIÓ
NACIONAL I COLONIAL

Traducció, Introducció i notes de
JORDI ARQUER

MCMXXX
BARCELONA
LES EDICIONS DE L'ARC DE BARÀ

R.323.848

INTRODUCCIO

D.

I

Prat de la Riba, en "La Nacionalitat Catalana", va fer a Catalunya, en l'època moderna, quan Catalunya estava en plena renaixença nacional i la tendència separatista no es dibuixava encara en el nostre moviment reivindicatiu, les primeres declaracions imperialistes. Fou un imperialisme agosarat que malgrat voler-se revestir amb aspiracions de caràcter cultural i de fins humanitaris de "civilització", ensenya un esperit de conquesta i de domini que no el diferenciava de l'imperialisme francès, anglès, alemany o rus, ferotgement autoritaris i explotadors en la pràctica, encara que en teoria hom afirmés, cínicament, que anaven a expandir la llum de la cultura i de la civilització entre els pobles endarrerits.

L'imperialisme de Prat de la Riba que, tot condemnant les guerres injustes i les vergonyes de certes imposicions per la força, afirmava que "patriotisme i expansió han de menester en la societat internacional d'avui l'ajuda de la guerra" *i pretenia que* "els pobles bàrbars, o els que

van en sentit contrari de la civilització, han d'ésser sotmesos de grat o per força a la direcció i al poder de les nacions civilitzades", *és el fruit del nacionalisme exacerbat que sota d'una fraseologia hipòcrita, justifica l'odi al vei, la desigualtat econòmica, l'anexió forçosa, la dominació de la seva cultura i la perpetuació de l'esclavitud colonial.*

La concepció imperialista de Prat de la Riba era fortament agressiva: "La preparació per a la guerra és la garantia més sòlida de la pau. La guerra que sotmet els pobles bàrbars als civilitzats, és una obra de pau i civilització. Una nació que no sap defensar els seus drets amb les armes, no pot sostenir ni exercir en el món cap missió progressiva". *Aquesta exaltació de la força, justificada dient que* "imperialisme és força de civilització que vessa d'un poble de vida nacional intensa sobre els altres", *fa afirmar-li que* "les potències cultes tenen el deure d'expansionar-se sobre les poblacions endarrerides. França imposant la seva autoritat a Alger, Anglaterra a Egipte, Rússia als Kamotos, han substituït la llei i l'ordre de justícia, a la lluita bàrbara i degradant que en aquests pobles imperava". *Darrerament hem llegit alguns volums que tracten sobre imperialisme i la seva aplicació damunt de les co-*

lònies (1). *Les conclusions que hom treu d'aquestes lectures són diametralment oposades a les de Prat de la Riba quan assegurava que en l'acció de França, Anglaterra i Rússia damunt de les seves respectives colònies* "el guany ha estat més gros per a la civilització i per a aquestes terres desgraciades, que no pas per als pobles que les han intervingudes".

És falsa la definició que fa Prat de la Riba de l'imperialisme modern: "Dominar per la força de la cultura servida i sostinguda per la força material, és l'imperialisme modern, l'imperialisme integral, el de les grans races fortes d'ara", *perquè, preguntem nosaltres, ¿quina força cultural tenia la Rússia feudal per a fer sentir la seva autoritat damunt dels Kamotos?*

En totes les intervencions i ocupacions modernes—anteriors i posteriors a la guerra europea—

(1) Luis Araquistain: "El peligro yanqui" i "El imperialismo yanqui en el mar Caribe"; Lenin: "L'imperialisme, etapa superior del capitalisme"; Juan Andrade: "China contra el imperialismo"; Doriot: "Les colonies et le communisme"; Scott Neaving y Joseph Freeman: "La diplomacia del dolar"; Nguyên-Aî-Quôc: "Le procès de la colonisation Française"; Cheng-Chung-Tao: "Les traités inegaux de la Chine et l'actitude des Puissances".

el rol principal ha estat jugat per la força dels exèrcits. La definició de la cultura i del dret d'imposar-la per la força no és patrimoni dels pobles més cultes, sinó dels pobles més forts. No sempre ha existit una correlació proporcionada entre la força i la cultura. Sovint—la història ens en presenta grans exemples—hi han hagut pobles forts que n'han dominat d'altres de cultura més elevada. Els arguments de Prat de la Riba poden ésser perfectament usats en favor de la tesi dels centralistes espanyols a conservar l'estato quo *actual.*

Ens plau avui a nosaltres, en nom de la més avançada tendència proletària, condemnar i refusar l'aspiració imperialista que Prat de la Riba, recolzant-se en el dret de les nacionalitats, volia donar al nostre moviment d'emancipació nacional, aspiració natural en ell, representant de la burgesia catalana disgustada per la pèrdua de les colònies espanyoles i necessitada de nous mercats per als seus productes. Però nosaltres, obrers, en pronunciar-nos contra l'imperialisme absorvent dels capitalistes, hi oposem, en nom de la solidaritat internacional del proletariat, la nostra concepció del federalisme voluntari. El proletariat de Catalunya no té intenció de domini, sinó desig de concòrdia. Ens sentim cridats, en tant que proletaris i en tant que catalans sotmesos a una burgesia, a la divisa que un dia llançaren Marx i Engels a tots els explotats de la terra.

II

Els nacionalistes europeus a l'estil del català Prat de la Riba, els republicans i monàrquics francesos partidaris de la conservació del seu imperi colonial, els pangermanistes que aspiren a la recuperació de mandats colonials, els feixistes italians que es daleixen per eixamplar els seus dominis, al mateix temps que defensen aferrissadament la seva independència en tots els ordres, són els predicadors de l'odi al veí, de la desigualtat econòmica, de la continuació de l'esclavitud dels pobles colonials.

Per a arrossegar les multituds a les seves concepcions imperialistes, els capitalistes usen el tòpic del patriotisme, agitat per tots els mitjans davant del proletariat de la nació colonitzadora i d'una fraseologia llampant que encobreix la seva acció de rampinya i de bandidatge. Els mots "progrés", "civilització", "cultura" són en boca dels imperialistes sinònims de dominació, explotació, despersonalització.

Cal desterrar completament de les classes populars aquest sentiment imperialista, fortament degradador i reaccionari. La nostra consciència de proletari no el pot admetre. Lluitar contra d'ell és combatre la burgesia.

El capitalisme necessita continuament nous mercats on col·locar els seus productes. Les fronteres estatals limiten considerablement la seva expansió. La possessió d'extensos territoris colonials soluciona, transitòriament, la necessària expansió de la indústria de la metròpolis i, gràcies a la intensa explotació a què sotmet les colònies, ajorna els conflictes socials que li planteja el proletariat dintre del propi país.

A la llarga, però, el colonialisme, deixa d'ésser per als capitalistes una font de riqueses i una vàlvula de seguretat contra el moviment obrer de la metròpolis, i es converteix en arma contra el seu poder. La població colonial que primerament tenia de consumir de grat o per força els productes de la metròpolis, més tard basteix una indústria pròpia i crea una burgesia indígena que estableix la competència amb la de l'Estat colonitzador. Quan arriba aquest cas, l'imperialisme ja ha fet tot el seu curs ascendent i és empès de pressa cap a la desfeta. Ha finit el rol de l'imperialisme industrial i comercial i entra en la darrera fase: l'imperialisme financier, que és, en línies generals, l'etapa actual.

En aquesta etapa l'explotació colonial continua, però l'obrer continental—europeu—ja no es beneficia gens d'aquesta explotació. L'alta finan-

ça de caràcter internacionalista acapara exclusivament els beneficis de l'explotació de les metròpolis i de les colònies. Lluiten en aquesta darrera etapa, estretament lligades, la burgesia de la metròpolis i la burgesia de les colònies, contra el proletariat de l'una i de l'altra.

Quin interès reporta als obrers francesos, la possessió, per part de la seva burgesia, de l'imperi colonial africà, de la Conxinxina i el mandat de Síria? A l'obrer anglès, amb què el beneficia que la seva burgesia domini una extensa població colonial? A Espanya, a nosaltres obrers, què ens importa la possessió de les illes oceàniques i el protectorat rifeny, últimes engrunes d'un poder colonial que no ens serví per a res de bo?

El poder colonial sols beneficia la burgesia del país que n'exerceix el domini. La mateixa burgesia que explota els indígenes de les colònies, és la que, al continent europeu, explota els obrers del propi país.

No podem admetre, doncs, en nom de cap patriotisme, la continuació de l'imperialisme colonial, el domini d'un Estat damunt d'una nació, encara que aquest estat diguin *que és el "nostre". No, els obrers no podem considerar com a propi l'Estat capitalista. Nosaltres obrers estem més a prop dels explotats de les colònies que dels*

burgesos del nostre país. Cal trencar el front únic amb els explotadors del proletariat. Cal establir en canvi, una estreta solidaritat amb els obrers colonials que són, igual que nosaltres, víctimes de la desigualtat econòmica i de l'explotació capitalista.

Tots els pobles tenen el dret de regir-se per ells mateixos. Aquesta ha d'ésser la divisa que en qüestions colonials han d'adoptar els obrers dels Estats que tinguin dominis colonials.

III

La història del segle XIX és principalment la història de la lluita de les nacionalitats europees contra els Estats centralistes, i de l'esforç d'Europa per a colonitzar els altres continents.

Les grans potències europees, llançaren el sobrant de llurs forces—que ja no podien emprar a dominar les altres nacionalitats continentals—, en la tasca de sotmetre a llurs directives els pobles d'Àfrica, d'Àsia, d'Amèrica i d'Oceania.

Costaria de demostrar, com pretenen alguns polítics europeus, que, en la seva totalitat, la història de la colonització, sigui la història de la civilització de les colònies. Les metròpolis europees no foren empeses en les seves incursions pels al-

tres continents per un redemptor afany de civilització, sinó, principalment, per una avidesa de domini i d'explotació.

Europa ha deixat un rastre de foc i de sang en la seva acció imperialista per les terres verges que ha colonitzat (1). *Més que professors i metges i missioners, ha enviat a les colònies soldats, comerciants i funcionaris. Més que llibres i aparells científics, rígides lleis inïqües i armes. Més que escoles, casernes.*

La història de la colonització és també la història de la més desenfrenada explotació dels indígenes, de la martirologia cruenta de races senceres.

Amb la colonització, Europa no anà a portar-los gran cosa bona. Contràriament, anava a prendre'ls llurs riqueses i a esclavitzar-los. Si els donà un xic de cultura, els portà també les xacres de la civilització: la sífilis i tots els mals venèris, l'alcohol i l'opi...

Els exèrcits mercenaris que sota el pabelló d'una qualsevol civilitzada metròpolis europea

(1) Recomanem la lectura del llibre de l'escriptor burgès Andre Gide "Voyage au Congo", on parla de l'explotació i el turment revoltants a què estan sotmesos els indígenes de l'Àfrica Equatorial francesa.

dominaven un país, allò que primer organitzaven era la forma per a ells més aventatjosa d'emparar-se de les seves riqueses.

Mentre el missioner predicava sotmissió i enlairava davant la ignorància dels indígenes la imatge de Crist, els soldats, amb el fusell al braç, s'emparaven violentament del territori millor, les companyies protegides pel Govern "civilitzador" muntaven escandalosos negocis, i els funcionaris de l'Estat atropellaven i expoliaven els indígenes. Res no té d'estrany, doncs, que quan aquests pobles oprimits s'han aixecat en armes contra les metròpolis opressores, no hagin fet distincions entre soldats, funcionaris, negociants i missioners!

Aquests pobles han comprès que mai en nom de la civilització i de la cultura, un poble no té dret d'imposar a un altre les seves lleis i d'expoliar-lo. Han comprès també que no és un "poble" el que el domina sinó les minories capitalistes d'aquell poble. Han vist a la llum de la lluita de classes que no era "tota" una nació que s'atribuïa un territori amb l'excusa de civilitzar-lo, sinó un Estat en les mans dels capitalistes que parlava i obrava cínicament en nom del poble, mentre explotava el "seu" propi país. Han vist que darrera els mots "civilització" i "cultura" el capitalisme no cercava altra fi que tenir un nou

mercat per als seus productes, la dominació econòmica i política, recursos de carn humana en cas de guerra, fortificacions estratègiques per als futurs conflictes bèl·lics que està preparant... Han comprès que la dominació colonial i de les minories nacionals per la llei de la força o per la força de la dictadura econòmica, és un crim.

Cap forma d'opressió, des del punt de mira obrer, és acceptable. El proletariat té de sostenir la més aferrissada lluita a favor dels pobles colonials i de les nacionalitats opreses. I estan particularment obligats a portar aquesta lluita aquells obrers la burgesia del país dels quals exploti i domini colònies o nacionalitats.

IV

La història de la colonització—especialment en el primer quart del segle XX—marca ja les lluites dels pobles oprimits, cada vegada més accentuades, per a lliurar-se del jou dels colonitzadors. Aquestes lluites ja no són la revolta isolada de minories incivilitzades que rebutgen la cultura i els avenços europeus, sinó tot un poble conscient de la seva personalitat la qual reivindica en nom de la llibertat de les nacions de disposar lliurement de llurs destins—la mateixa di-

visa que predicaren els aliats durant la guerra i que després no compliren!—la independència nacional per a organitzar-se en un Estat propi.

Ha estat en el curs d'aquestes lluites que ha quedat plenament demostrada la finalitat "única" de la colonització. Els pobles oprimits s'han aixecat en nom de la llibertat, de la democràcia, de la civilització i de la cultura. I quan aquestes veus donaven a comprendre, si més no, que la finalitat "civilitzadora" que s'atribuïen els Estats colonitzadors ja estava acomplerta i que per tant s'havien de retirar, les grans nacions d'Europa—i també els Estats Units i el Japó—que es vanen d'ésser l'avantguarda del progrés en tots els aspectes, s'han contradit obertament. Totes elles han comès torts profunds que la història, la vera història dels homes, la història inspirada en la raó i la justícia—no pas aquestes canallesques històries xovinistes—condemnarà sempre.

Anglaterra, el país de la llibertat i la tolerància, l'ha negada als indígenes de les seves colònies. Recordeu la infàmia de la guerra amb els boers; la brutal dominació sobre Irlanda; la política d'expoliació a què ha sotmès Egipte i Palestina; les iniquitats comeses a l'Índia i Xina. Tots aquests fets ens permeten de qualificar durament l'acció colonitzadora de la Gran Bretanya.

l'esfondrament dels seus rivals seculars, no li ha servit per a altra cosa sinó per a comportar-se d'una manera intolerant i brutal amb les minories nacionals alemanyes que han quedat sota del seu domini.

I Alemanya, i la Rússia tsarista, i Àustria... Totes les grans potències europees dipositàries de la cultura i de la civilització tenen una història vergonyosa en quant fa referència als problemes nacionals i colonials.

De la Gran Guerra ençà, sols la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques ha sabut tenir una actitud noble en front d'aquests problemes. I és que avui aquestes qüestions han deixat d'ésser qüestions exclusivament nacionals *per a passar a ésser* problemes de classes. *Com digué Doriot en el seu notable estudi sobre "La Revolució russa i els pobles oprimits", l'única solució possible per a resoldre en justícia el problema colonial i nacional és la de la U. R. S. S. "Aquest exemple únic—escriu—comparat al del colonialisme i al de l'opressió de les minories nacionals, mostra clarament que fora de la Revolució proletària no hi ha solució possible a la qüestió nacional".*

La lluita de classes, doncs, ha d'ésser també dintre de la Península Ibèrica, l'incentiu que desencadeni la revolució social que amb l'establi-

ment de la Unió de Repúbliques Socialistes d'Ibèria *resoldrà d'una manera democràtica els problemes nacionalitaris que hi han plantejats, problemes respecte als quals la burgesia ha demostrat a bastament la seva incapacitat per a resoldre'ls. Catalunya, Bascònia i Galícia, sols tindran la llibertat per mitjà del Comunisme. Però, per a obtenir-la, caldrà que les masses obreres d'Espanya s'agrupin com a Rússia amb les masses pageses, i sota la direcció del Partit Comunista, garanteixin les conquestes de la revolució per mitjà de la Dictadura del Proletariat, que servirà alhora per a estabilitzar-les i començar la construcció de la nova societat dels productors.*

En donar la present traducció al proletariat de Catalunya, tenim l'íntima convicció que les doctrines de Lenin, Stalin i Bukharin, contribuiran eficaçment a què els nostres obrers prenguin una posició clara davant els problemes nacionalitaris plantejats a Espanya, que sols poden trobar una solució digna a través de la Revolució Social.

JORDI ARQUER

EL COMUNISME I LA QÜESTIO NACIONAL I COLONIAL

PLANTEJAMENT DE LA QÜESTIO

LA QÜESTIÓ NACIONAL ÉS LA DE L'ALLIBERAMENT DELS POBLES DOMINATS PER L'IMPERIALISME

En el curs dels darrers vint anys la qüestió nacional ha sofert una sèrie de modificacions extremadament importants. Actualment, tant per la seva amplitud com pel seu caràcter intens, difereix profundament de la posició en què es trobava sota la II Internacional.

Llavors la qüestió nacional era limitada gairebé exclusivament a la qüestió de l'opressió de les nacionalitats "cultivades", Irlanda, Hongria, Polònia, Finlàndia, Sèrbia: aquests eren els pobles principals, més o menys dominats, la sort dels quals interessava a la II Internacional. Quant als milions d'asiàtics i d'africans, esclafats sota el jou més brutal, gairebé ningú no s'hi capficava. Semblava impossible de con-

siderar en un mateix pla els blancs i els negres. Els "civilitzats" i els "salvatges". L'acció de la II Internacional a favor de les colònies es limitava a escasses i vagues resolucions on la qüestió de l'emancipació de les colònies era curosament evitada.

Aquest oportunisme en la qüestió nacional ha passat. El leninisme l'ha desemmascarat; ha destruït la barrera que es dreçava entre blancs i negres, europeus i exòtics; ha assimilat els esclaus "civilitzats" als esclaus "no civilitzats" de l'imperialisme i lligat així la qüestió nacional amb la colonial. Per això mateix, *la qüestió nacional ha esdevingut una qüestió internacional: la de l'alliberament dels pobles oprimits de les colònies i del països dominats per l'imperialisme.*

EL PRINCIPI DEL DRET DELS POBLES A DISPOSAR D'ELLS MATEIXOS I EL DRET A L'AUTONOMIA

En altre temps, el dret de les nacions a disposar d'elles mateixes era reduït sovint al dret a l'autonomia. Certs líders de la II In-

ternacional arribaven fins a transformar-lo en el dret a l'autonomia cultural; dit altrament, acordaven a les nacions oprimides el dret a tenir llurs institucions culturals, però els refusaven el d'alliberar-se del jou polític de la nació dominadora. Per tant, el principi del dret de les nacions a disposar d'elles mateixes corria el perill de servir per a justificar les anexions. Aquesta confusió és avui dissipada. *El leninisme ha amplificat la concepció del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos; ha reconegut a les colònies i als països sotmesos el dret a separar-se completament de l'Estat al qual estan lligats, a constituir-se en Estats independents* (1). Per això mateix ha estat descartada la possibilitat de justificar les anexions. I així, el principi del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, que durant la guerra

(1) En la "Declaració dels Drets del poble treballador i explotat" que ratificà el Congrés Panrús dels Soviets el 23 de gener de 1918, en el Capítol III apartat 6è, diu: "El III Congrés Panrús dels Soviets aprova la política del Consell de Comissaris del poble que ha proclamat la independència absoluta de Finlàndia, que ha començat a retirar les tropes russes de Pèrsia i que ha donat a Armènia la plena possessió d'ella mateixa".

imperialista ha estat en mans dels social-patriotes un instrument per a enganyar les masses, serveix actualment per a descobrir les tendències imperialistes i les maniobres xovinistes i representa un instrument d'educació política de les masses dintre l'esperit de l'Internacionalisme (1).

L'AJUT DELS PARTITS PROLETARIS EN LA LLUITA DELS POBLES OPRIMITS

Abans la qüestió de les nacions oprimides era ordinàriament considerada com una qües-

(1) Ja en 1913, el "Partit Social Demòcrata Obrer de Rússia" havia aprovat en aquest sentit una "Resolució sobre la qüestió nacional". Dita resolució, a més de proclamar el dret dels pobles de disposar de si mateixos i de separar-se del poble dominador al qual estés unit sota el règim intern dels pobles federats, declarava "la salvaguarda de la completa igualtat de drets per a totes les nacionalitats i totes les llengües, no admetent cap idioma de l'Estat obligatori per a tothom, i garantitzant a totes les nacionalitats l'ensenyança en la llengua del país i posant a la Constitució una llei que anul·li tot privilegi de qualsevol nacionalitat, tota infracció dels drets de les nacions més petites".

tió jurídica. Proclamació solemne de la igualtat dels ciutadans d'un mateix país, innombrables declaracions sobre la igualtat de les nacions; heus aquí amb què es divertien els partits de la II Internacional, tot amagant curosament el fet que, sota l'imperialisme, que permet a alguns pobles de viure de l'explotació dels altres, "la igualtat de les nacions" no és més que una ficció. El leninisme ha desemmascarat la hipocresia d'aquest punt de vista jurídic en la qüestió nacional. Ha mostrat que, sense l'ajut directe dels partits proletaris en la lluita dels pobles oprimits, les declaracions pomposes sobre la igualtat de les nacions no eren més que frases enganyoses. Així, la qüestió de les nacions oprimides ha esdevingut la qüestió del suport constant per a aquestes nacions en la lluita llur contra l'imperialisme per la independència nacional.

LA QÜESTIÓ NACIONAL I LA QÜESTIÓ DE LA REVOLUCIÓ PROLETÀRIA

Per al reformisme, la qüestió nacional era una qüestió independent, sense relació amb la qüestió de la dominació del capital, del derrocament de l'imperialisme, de la revolució proletària. Hom admetia tàcitament que la victòria del proletariat a Europa era possible sense una aliança directa amb el moviment d'emancipació nacional de les colònies, que la solució de la qüestió colonial podia ésser trobada fora de la revolució proletària, a part de la lluita contra l'imperialisme. Aquest punt de vista antirevolucionari està actualment desemmascarat. El leninisme ha provat, i la guerra imperialista, la Revolució a Rússia ho han confirmat, que la qüestió nacional solament pot ésser resolta en el terreny de la revolució proletària, que la victòria de la revolució a Occident exigeix l'aliança del proletariat europeu amb el moviment de les colònies i dels països sotmesos contra l'imperialisme. La qüestió nacional forma part de la qüestió general de la revolució proletària, de la qüestió de la dictadura del proletariat (1).

¿Hi ha possibilitats revolucionàries en el moviment d'independència nacional dels països oprimits, i, si n'hi ha, és possible d'utilitzar-les per a la revolució proletària, de transformar els països colonials i dominats, de reserva de la burgesia imperialista, en aliats del proletariat revolucionari? Així es planteja la qüestió.

El leninisme hi respon afirmativament; dit altrament, reconeix l'existència d'aquestes possibilitats revolucionàries i creu necessari d'utilitzar-les per al derrocament de l'enemic comú, l'imperialisme. El mecanisme del desenvolupament de l'imperialisme, la guerra imperialista i la revolució russa confirmen enteramment les deduccions del leninisme sobre aquest punt (2).

(1) A casa nostra, que els obrers es recordin sempre d'aquest punt de mira, per a no desviar-se en la seva actuació i saber agermanar la qüestió social i la nacional.

(2) Quan la guerra imperialista els pobles colonials foren forçats a participar-hi. Les na-

D'aquí ve, per al proletariat, la necessitat de sostenir activament, resoltament, el moviment alliberador dels pobles oprimits.

QUINS MOVIMENTS NACIONALS HA DE SOSTENIR EL PROLETARIAT?

Evidentment, d'això no hem de deduir-ne que el proletariat tingui de sostenir qualsevol moviment nacional. Ha de prestar suport a aquells que tendeixin a l'afebliment, al derrocament de l'imperialisme i no al seu manteniment i a la seva consolidació. Ocorre de vegades que els moviments nacionals de certs països oprimits es troben en conflicte amb els interessos del moviment proletari. En aquest cas, no caldrà sostenir-los. La qüestió dels

cions aliades—que deien que lluitaven pel dret i la democràcia—prometien que llur victòria seria coronada fent que cada nació tingués el seu Estat. Pel tractat de Versalles es féu la repartició, entre els vencedors, de les colònies que pertanyien als vençuts. Aquella prometença que tantes d'esperances féu concebre no es complí ni a Europa. Hi ha igual que abans problemes de nacionalitats i de minories oprimides.

drets d'una nació no és pas una qüestió isolada, independent, sinó una part de la qüestió general de la revolució proletària. En conseqüència ha d'ésser adaptada, subordinada als interessos del moviment proletari. Vers 1840, Marx estava pel moviment nacional dels polonesos i dels hongaresos, contra el dels txecs i el dels eslaus del Sud. Per què? Perquè aquests darrers eren llavors "pobles reaccionaris", les avançades de la Rússia autocràtica a Europa, mentre que els polonesos i els hongaresos eren dos "pobles revolucionaris" que lluitaven contra l'autocràcia (1). Perquè sostenir llavors el moviment nacional dels txecs i dels eslaus del Sud hauria estat sostenir indirectament el tsarisme, el més temible enemic del moviment revolucionari a Europa.

(1) Així, per exemple, una vegada aixafada la monarquia tsarista per la revolució i proclamat per la República Soviètica el dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, què han tret els obrers polonesos de la independència de Polònia? Aquesta s'ha convertit en baluard de la reacció occidental i els treballadors polonesos i les minories nacionals que els tractats han inclòs dins les seves fronteres estatals són oprimides d'una manera vergonyosa.

Les diferents reivindicacions de la democràcia, i entre altres la del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, no són pas una cosa absoluta, sinó una parcella del moviment democràtic (socialista) mundial. És possible que, en certs casos, la part estigui en contradicció amb el tot, i aleshores cal rebutjar-la (Lenín: "*El balanç de la discussió*").

Així, doncs, considerat, no pas des del punt de vista formal del dret abstracte, sinó sota l'angle de la realitat, des del punt de vista dels interessos del moviment revolucionari, certs moviments nacionals poden tenir un caràcter reaccionari.

De la mateixa manera, el caràcter incontestablement revolucionari de la majoria dels moviments nacionals és tan relatiu i particular com el reaccionarisme d'altres. *Per a ésser revolucionari un moviment nacional, no cal pas necessàriament que estigui compost d'elements proletaris, que tingui un programa revolucionari o republicà, una base democràtica.*

La lluita de l'emir de l'Afganistan per la independència del seu país és objectivament una lluita revolucionària, malgrat el monar-

quisme de l'emir i dels seus lloctinents, perquè afebleix, disgrega, soscava l'imperialisme, mentre que la lluita de demòcrates, de "socialistes", de "revolucionaris" i de republicans com Kerensky i Tseretelli, Renaudel i Scheidemann, Txernov i Dan, Henderson i Clynes durant la guerra imperialista, era una lluita reaccionària, perquè tenia per resultat de disfressar l'imperialisme, de consolidar-lo, de portar-lo a la victòria. Així mateix, la lluita dels mercaders i intellectuals burgesos egipcis per la independència d'Egipte és una lluita objectivament revolucionària, malgrat l'origen i la condició burgesa dels "leaders" del moviment nacional, a despit de llur oposició al socialisme, mentre que la lluita del govern obrer anglès pel manteniment d'Egipte sota la tutela de la Gran Bretanya és una lluita reaccionària, malgrat l'origen i la condició proletària dels membres d'aquest govern, malgrat les seves proclamades conviccions socialistes. De la mateixa manera, el moviment nacional dels altres grans països colonials i sotmesos de l'Índia i de la Xina no deixa d'ésser, encara que contradigui els principis de la democràcia for-

mal, un cop directe contra l'imperialisme i, per tant, un moviment revolucionari.

Lenín té raó de dir que cal considerar el moviment nacional dels pobles oprimits, no pas des del punt de vista de la democràcia formal, sinó del punt de vista dels seus resultats efectius dins la lluita general contra l'imperialisme; dit altrament, cal apreciar aquest moviment "no isoladament, sinó sobre l'escala mundial" (Stalín: "*Els problemes del leninisme*").

QUINA ÉS LA NOSTRA DIFERÈNCIA FONAMENTAL AMB LA II.ª INTERNACIONAL?

La diferència fonamental que hi ha entre la política de la Segona Internacional i la de la Tercera és que aquesta considera la qüestió, no solament de les colònies, sinó també de les petites nacions que, des dels punts de vista financier, econòmic i polític, estan oprimides per les grans potències capitalistes. L'imperialisme consisteix essencialment en un repartiment de tot el món que posa a una banda un gran nombre de nacions oprimides, i a l'altra un nombre gairebé insignificant de nacions ex-

tremadament riques i militarment poderoses que oprimeixen les primeres. L'enorme majoria de la població de la terra, més d'un miler de milions, més aproximadament mil dos-cents cinquanta milions—que fan el 70 per cent de la població del món, si hom admet que la població del món és de mil set-cents cinquanta milions d'individus—, pertanyen a les nacions oprimides. Aquestes són colònies o semi-colònies com Pèrsia, Turquia i Xina, o països que han sofert una desfeta infligida pels grans exèrcits imperialistes i han estat reduïts a un complet vassallatge. Aquesta distinció entre les nacions que oprimeixen i aquelles que són oprimides és una idea que entra en totes les tesis, no solament en les que jo he signat, sinó també en les del camarada Roy. Aquestes han estat redactades des del punt de vista de l'Índia i les grans nacionalitats asiàtiques, i per això són especialment importants per a nosaltres. El que importa de remarcar de seguida en les nostres tesis, és que la situació actual del món i les relacions que hi ha entre les nacions després de la guerra imperialista es basen en la lluita entre un petit nombre de nacions impe-

rialistes i aquelles potències on hi ha un moviment sovietista o bé on el poder dels imperialistes ha estat aterrat pel poder sovietista.

Només si considerem la qüestió d'aquest punt de vista estant, podrem comprendre els problemes, colonial i nacional, a les més llunyanes parts del món. Només des d'aquest punt de vista els partits comunistes dels països civilitzats, com els dels països endarrerits, poden plantejar correctament aquestes qüestions polítiques i respondre-hi convenientment. (Lenin: "*Discurs al Segon Congrés de la I. C.*").

LA CONCEPCIO LENINISTA DE LA NACIO

Per a comprendre bé la qüestió nacional, ens cal precisar fredament la concepció leninista de la nació i el seu desenvolupament, perquè, com veurem més endavant, la confusió en aquesta qüestió porta a conclusions del tot desencertades.

QUÈ ÉS NACIÓ?

Una nació és sobretot una comunitat, una certa comunitat d'homes.

No és ni una comunitat de races, ni una comunitat de pobles. La moderna nació italiana s'ha format de romans, germànics, etruscos, grecs, àrabs, etc... La nació francesa està formada per gallo-romans, celtes, germànics, etcètera... Hom pot dir et mateix parlant de les nacions anglesa, alemanya, i altres de formades per diverses races i pobles.

Una nació, doncs, no és una comunitat ni de raça ni de poble, sinó una comunitat d'homes, constituïts històricament.

D'altra part, hom no pot negar que els grans Estats de Cirus i d'Alexandre no haurien pogut anomenar-se nacions, per bé que fossin constituïts històricament de diversos pobles i races. No eren pas nacions, sinó unions de grups accidentals o poc lligats, que ara s'unien, ara se separaven, segons els èxits o les derrotes de tal o tal conquistador.

Una nació, doncs, no és pas una unió accidental i efímera, sinó una comunitat estable d'homes.

LA COMUNITAT DE LLENGUA

Tanmateix, tota comunitat estable no constitueix pas una nació. Àustria i Rússia són també dues comunitats estables, però ningú no les anomena nacions. En que es distingeix la comunitat nacional de la comunitat d'Estat? Es distingeix perquè la comunitat nacional és impossible sense una mateixa llengua, mentre

que per a un Estat la llengua comuna no és pas obligatòria.

La nació txeca a Àustria, la nació polonesa a Rússia no haurien estat possibles sense una llengua comuna per a cada una d'elles, mentre que l'existència dins Rússia i Àustria de nombroses llengües no perjudicava en res llur unitat. *Ací tractem, naturalment, de la qüestió de la llengua parlada usada pel poble i no de la llengua oficial emprada als centres públics oficials.*

Així, *la comunitat de llengua és un dels trets característics de la nació.*

LA COMUNITAT DE TERRITORIS

Naturalment, això no vol pas dir que nacions diverses parlen sempre llengües diverses o que tots aquells que parlen la mateixa llengua constitueixen obligatòriament una sola nació. Una llengua comuna per a cada nació, però això no vol pas dir que les diferents nacions hagin de tenir obligatòriament un idioma distint.

Si no hi ha nacions que parlin simultània-

ment diverses llengües, això no significa pas que no pugui haver-hi dues nacions que parlin la mateixa llengua: els anglesos i els americans del Nord parlen la mateixa llengua i tanmateix no constitueixen pas una sola nació. El mateix pot dir-se en el cas dels noruecs i dels danesos, i en el dels anglesos i els irlandesos (1).

Per què els anglesos i els americans del Nord no constitueixen una sola nació, malgrat usar un idioma comú?

Primerament, perquè no viuen junts, sinó que habiten territoris diferents. La nació es forma solament com el resultat d'una llarga comunitat sistemàtica, i d'una vida comuna dels homes, de generació en generació. Una llarga vida comunal és impossible sense un territori comú. Anglesos i americans habitaven precedentment el mateix territori i Anglaterra for-

(1) No és que anglesos i irlandesos tinguin originàriament un idioma comú. La dominació anglesa damunt Irlanda fou una espoliació tan completa que la gran majoria d'irlandesos emigrà al Nord d'Amèrica. La llengua anglesa s'ensenyorí d'Irlanda i, encara avui, el poble irlandès lluita tenaçment per foragitar-la.

mava una sola nació. Una part dels anglesos emigrà després d'Anglaterra cap a un territori, i es formà la novella nació nordamericana.

Territoris diversos portaren la constitució de nacions diverses.

La comunitat de territoris és, doncs, un dels trets característics de la nació.

LA UNIÓ ECONÒMICA

Però això no és pas tot. La comunitat de territori no pot pas constituir per ella sola una nació. Li falta, a més a més, un lligam interior econòmic que soldi les diverses parts de la nació en una sola entitat.

Aquest lligam manca entre Anglaterra i l'Amèrica del Nord, i per aquesta raó constitueixen dues nacions diferents. Però els mateixos americans del Nord no haurien merescut el títol de nació si els diversos territoris de l'Amèrica del Nord no haguessin estat lligats entre ells en una sola entitat econòmica gràcies a la divisió del treball, al desenvolupament dels mitjans de comunicació, etc...

Prenguem per exemple els georgians. Els georgians dels temps antics vivien en un territori comú i parlaven la mateixa llengua. Tanmateix no constituïen, estrictament parlant, una nació, puix que, dividits en una sèrie de principats separats, no podien fer una vida econòmica comuna; durant dos segles, lluitaren entre ells i s'arruïnaren mútuament, excitant els perses i els turcs contra els uns i els altres. La unitat efímera i accidental dels principats, que un tsar feliç tenia la sort d'aconseguir de tant en tant, no afectava més que les esferes administratives superiors i es desfeia ràpidament en topar amb als capricis dels prínceps i la indiferència dels pagesos; no permetia altra cosa el trossejament econòmic de Geòrgia... Geòrgia apareix com a nació en la segona meitat del segle XIX, quan l'abolició del servatge, el desenvolupament de la vida econòmica del país, els mitjans de comunicació i el capital establiren una divisió del treball entre les diverses regions de Geòrgia, desferen definitivament l'isolament econòmic dels principats i els lligaren en un sol organisme econòmic.

Podem dir el mateix de totes les nacions que han passat pel feudalisme.

La Unió econòmica és, doncs, un dels trets característics de la nació.

LA COMUNITAT DE LA MENTALITAT PSÍQUICA

Però això no és tot. Manca encara de prendre en consideració el fet que els nordamericans i els anglesos són gent de diferent mentalitat psíquica, resultant de la diferència de cultura. Les nacions es distingeixen l'una de l'altra, no solament per llurs condicions de vida, sinó també per llur mentalitat psíquica. En el fet que els anglesos, el nordamericans i els irlandesos, que parlen una sola llengua, constitueixin tres nacions diferents, llur mentalitat psíquica particular, formada de generació en generació a causa de la diferència de condicions de vida, hi juga un rol important.

És clar que la mentalitat psíquica, anomenada també caràcter nacional, no pot ésser copsada per un observador; però quan aquest caràcter s'expressa en les diverses particulari-

tats de cultura d'una nació, podem observar-lo i no l'hem d'ignorar.

No cal dir que el "caràcter nacional" no és gens estable i que canvia amb les condicions de vida; però, en tant que existeix a cada moment donat, influeix fortament en l'aspecte de la nació.

La comunitat de mentalitat psíquica que es resumeix en la comunitat de cultura és, doncs, un dels trets característics de les nacions.

Amb això ja hem citat tots els senyals de nacionalitat.

La nació és, doncs, una comunitat estable, històricament constituïda, d'homes lligats per la comunitat de llengua, de territori, de vida econòmica i de mentalitat psíquica que es manifesta en la comunitat de cultura. (Stalín: "*La qüestió nacional i colonial i l'antic P. C. R.*".)

És necessari de subratllar—diu també Stalín—que cap dels senyals indicats, pres separadament, no és suficient per a definir una nació. Més encara, n'hi ha prou que en manqui un perquè la nació deixi d'existir com a tal. Hom pot representar-se els homes amb un caràcter nacional comú, però hom no pot pas dir que

constitueixin una sola nació si estan separats econòmicament, si viuen en territoris diferents, etc... Això s'esdevé, per exemple, amb els jueus russos, galitzians, americans, que, segons nosaltres, no constitueixen una sola nació.

LES NACIONS ES FORMEN COM A TALS AMB EL DESENVOLUPAMENT DE LES RELACIONS CAPITALISTES

Una comunitat així només pot formar-se en el període en què les relacions econòmiques i socials, les vies de comunicació, etc., són prou desenvolupades, i així ha esdevingut possible amb el desenrotllament econòmic capitalista que ha destruït el parcellament econòmic del feudalisme.

Una nació constitueix, no solament una categoria històrica en general, sinó igualment una categoria històrica d'una època determinada: del capitalisme naixent. *El procés de liquidació del feudalisme i del desenvolupament del capitalisme és alhora el de la formació de les nacionalitats*: a l'Europa occidental

s'esdevingué així. Els anglesos, francesos, alemanys, italians, etc., es formaren en nacions durant la marxa triomfal del capitalisme vencedor del parcellament feudal.

En trobem novament la confirmació en l'anàlisi dels moviments nacionals de les colònies, car el desenvolupament de la lluita nacional revolucionària i la unificació de les diferents tribus per aquesta lluita es produeixen amb la penetració dels elements capitalistes dintre aquests països.

LA NACIÓ I LES CLASSES

Les nacions vénen al món amb el capitalisme, i com que la societat capitalista es basa en l'explotació d'una classe per una altra, no hi ha cap nació que no estigui dividida en classes: "A cada nació, hi ha dues nacions", digué Lenín.

DEL DRET DELS POBLES A DISPOSAR D'ELLS MATEIXOS

QUÈ VOL DIR "DRET DELS POBLES A DISPOSAR D'ELLS MATEIXOS"

El dret dels pobles a disposar d'ells mateixos s'anomena independència política. L'imperialisme tendeix a violar-la, ja que, en presència de l'anexió política, l'anexió econòmica és més còmoda i resulta més barata. (És més fàcil de corrompre els funcionaris, d'obtenir concessions, de fer adoptar una llei avantatjosa, etc...) Això és més tranquil, és la manera com l'imperialisme procura de reemplaçar la democràcia per l'oligarquia. (Lenín: "*Caricatura del marxisme i economisme imperialista*".)

El dret de disposar d'ella mateixa vol dir que una nació té el dret natural de disposar de la seva sort, que ningú no té el dret d'immiscir-se per la violència en la vida d'una nació,

d'anihilar les seves escoles i altres institucions, de trencar-ne els usos i costums, de dificultar l'ús de la seva llengua, de disminuir els seus drets.

Això no vol pas dir, naturalment, que la social-democràcia sostindrà tots els usos i totes les institucions d'una nació; lluitant contra la violència que ataca les nacions, defensarà solament el dret de les nacions a disposar de llur sort, i menarà simultàniament una agitació contra els usos i les institucions nocives de qualsevol nació per donar als treballadors la possibilitat de desempallegar-se'n.

El dret de disposar de si mateix, vol dir que la nació tindrà el dret d'arranjar-se com millor li semblarà. Podrà organitzar la seva vida sobre les bases d'autonomia. Tindrà el dret de separar-se completament. La nació és sobirana i totes les nacions posseeixen iguals drets.

És clar que això no vol pas dir que la social-democràcia defensarà qualsevol reivindicació de la nació. La nació tindrà el dret de tornar endarrera, a les antigues formes d'Estat, però això no significarà pas que la social-democràcia posi la seva signatura sota unes

tals decisions. Els deures de la social-democràcia que defensa els interessos del proletariat i el dret de la nació integrada de diverses classes, són coses del tot diferents.

Lluitant pel dret de les nacionalitats a disposar d'elles mateixes, la social-democràcia s'assigna com a finalitat d'acabar la política d'opressió nacional, de fer-la impossible i per això mateix de soscavar la lluita nacional, d'esmussar-la, de disminuir-la fins al mínimum.

Això distingeix essencialment la política del proletariat conscient de la política de la burguesia la qual busca d'enfondir i engrandir la lluita nacional, continuar-la i accentuar el moviment nacional. (Stalín: Article escrit en 1913.)

CAL QUE ELS COMUNISTES LLUITIN CONTRA L'ENVILIMENT DEL MOVIMENT NACIONAL

Tota opressió nacional provoca una reacció en les grans masses del poble, i la tendència de cada reacció d'una població oprimida nacionalment és la insurrecció nacional. Si ob-

servem sovint (sobretot a Àustria i a Rússia) que la burgesia de les nacions oprimides parla solament d'una insurrecció nacional, però, de fet, entra en combinacions reaccionàries amb la burgesia de la nació opressora, a espatlles del seu poble i *contra* el seu poble, llavors, en *aquest cas*, la crítica del marxisme revolucionari ha d'ésser dirigida, no contra el moviment nacional, sinó contra el seu rebaixament, contra el seu enviliment, contra la seva transformació en una picabaralla insignificant. Cal remarcar, a propòsit d'això, que molts de socialdemòcrates austríacs i russos se n'obliden, i llur odi justificat contra les petites i vils baralles nacionals, de la mena de les disputes contínues per a saber en quina llengua, en un rètol, el nom d'un carrer ha d'ésser posat a dalt i en quina llengua a baix, aquest odi justificat contra això es transforma en negació de suport a la lluita nacional. Nosaltres no "sostindrem" pas el joc de les comèdies de les repúbliques en un reialme qualsevol tal com Mònaco, o les aventures "republicanes" dels "generals" en els petits Estats de l'Amèrica del Sud, en una illa qualsevol del Pacífic, però per això

hom no està autoritzat a oblidar el mot d'ordre republicà per als moviments seriosos democràtics i socials. Nosaltres ens burlem i hem de burlar-nos de les petites baralles i dels regateigs nacionals dels pobles de Rússia i d'Àustria, però no cal deduir d'això que sigui permès de refusar el sosteniment al moviment nacional o en una lluita general popular, seriosa, contra l'opressió nacional. (Lenín: "*Caricatura del marxisme*, etc...")

LA LLUITA PEL DRET DELS POBLES A DISPOSAR D'ELLS MATEIXOS, COMPRÈN LA INSURRECCIÓ

Perquè quedi ben marcat com ha d'ésser l'ajut dels comunistes en la lluita alliberadora dels pobles oprimits, donem a continuació un altre extracte de l'article de Lenín, *citat precedentment*:

El dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, comprèn la lluita pel complet alliberament nacional, per la completa independència, contra les anexions, i els socialistes, si no volen deixar d'ésser socialistes, no poden refusar

de prendre part en aquesta lluita, en totes les seves formes, comprenent-hi la insurrecció i la guerra.

LES COLÒNIES

Hem declarat en les nostres tesis que l'*alliberament de les colònies no és més que l'aplicació del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos*. Els europeus obliden sovint que els pobles colonials són també nacions, però tolerar aquests "oblits" significa tolerar el xovinisme.

P. Kiewsky "replica":

A les colònies no hi ha proletariat en el sentit genuí del mot (paràgraf 7, segon capítol). Per a qui reclamar llavors el dret dels pobles a disposar d'ells mateixos? "Per a la burgesia colonial? Per als fellahs? Per als pagesos? És clar que no. Pel que fa a les colònies, aquest mot d'ordre és absurd per a *socialistes* (el subratllat és de Kiewsky) perquè és absurd en general de llançar els mots d'ordre d'un partit obrer per a països on els obrers no existeixen."

Per espantós que sigui el furor de P. Kiewsky que declara "absurd" el nostre punt de vis-

ta, nosaltres entretant ens permetem de fer-li remarcar respectuosament que les seves raons són errònies. Només els "economistes" (1), de tan trista memòria, pensaven que els mots d'ordre d'un partit obrer es llancen solament per als obrers. No. Aquests mots d'ordre es llancen per a tota la població treballadora, per a tot el poble. Nosaltres ens adrecem, especialment amb la part democràtica del nostre programa (significació en què P. Kiewsky no ha pensat), a tots els pobles, i per això parlem del "poble" en aquesta part del programa: (Lenín: "*Caricatura del marxisme*".)

(1) El moviment dels "economistes" es desenrotllà a Rússia a últims del segle XIX. Posaven en primer pla la lluita econòmica i descuidaven gairebé totalment les finalitats polítiques del proletariat, ja que creien que la lluita política no tenia de distreure els obrers. La lluita política la deixaven per als intellectuals aliats amb els liberals. El principal inspirador d'aquesta tendència fou Kuskova i contra d'ell i els seus seguidors Lenín suscità una forta campanya de protesta des de la "*Iskra*" i els dedicà el cèlebre fulletó "Què fer?".

L'INTERNACIONALISME PROLETARI

NECESSITAT DEL DRET A LA SEPARACIÓ

De tot l'article de P. Kiewsky emana un meravellament fonamental: ¿de què serveix predicar i, quan tindrem el poder, realitzar la llibertat de *separació* de les nacions, puix que tot el desenvolupament tendeix a la fusió de les nacions? Nosaltres respondrem a això: ¿de què serveix predicar i, quan tindrem el poder, realitzar la dictadura del proletariat, puix que tot el desenvolupament tendeix a la destrucció per la violència de la dominació d'una part de la societat sobre l'altra? La dictadura és una dominació d'una part de la societat sobre tota la societat, i una dominació que recolza directament en la violència. La dictadura del proletariat—l'única classe que resta revolucionària fins a la fi—és necessària per a infligir una desfeta a la burgesia i per a rebutjar les seves

temptatives contrarevolucionàries. La qüestió de la dictadura del proletariat té tanta importància que tot aquell que en sigui contrari o que només l'accepti de paraula no pot pas adherir-se al partit social-demòcrata (bolxevic). Però hom no pot pas negar que en casos particulars, per exemple, quan un gran Estat ha acomplert la seva revolució social, pugui esdevenir-se excepcionalment, en un petit Estat, que la burgesia cedeixi pacíficament els seus poders, si està convençuda de la inutilitat de la resistència i prefereix de salvar els caps. És clar que és més que probable que ni als petits Estats no pugui realitzar-se el socialisme sense guerra civil i, per aquesta raó, l'únic programa de la social-democràcia internacional ha d'ésser encara el reconeixement d'una guerra així, tot i que en el nostre ideal no hi ha lloc per a la violència contra els homes. Això mateix "mutatis mutandis" (amb els canvis corresponents) és aplicable a les nacions. Nosaltres som partidaris de llur fusió, però hom no pot pas passar d'una fusió per la violència, de les anexions, a una fusió voluntària sense el dret de separació. (Lenín: "*Caricatura del maxisme*".)

L'EDUCACIÓ EN L'ESPERIT DE L'INTERNACIONALISME REVOLUCIONARI

Heus ací què ha dit Lenín *d'aquesta educació*:

Aquesta educació ¿pot ésser idèntica a les grans nacions que n'oprimeixen d'altres i a les petites nacions oprimides, als països que anexen i als països anexats?

Evidentment no. La marxa cap a un fi únic: la igualtat completa, l'apropament estret, la fusió de totes les nacions pot emprendre diversos camins. Així, per a arribar a un punt situat al centre d'una pàgina, hom pot partir del costat esquerre o del costat dret. Si predicant la fusió dels pobles, el socialista d'un país opressor oblida que Nicolau II, Guillem, Jordi V, Poincaré i altres estan també per la "fusió" amb les petites nacions (per mitjà de l'anexió), que Nicolau II està per la fusió amb Bèlgica, etcètera... no serà en teoria més que un doctrinari ridícul i, en la pràctica, un auxiliar de l'imperialisme.

El centre de gravetat de l'educació internacional dels obrers en els països opressors ha

d'ésser en la propaganda i el sosteniment efectiu del dret dels pobles oprimits a separar-se de la metròpolis. Sense això, no hi ha internacionalisme possible. Nosaltres podem tractar i hem de tractar d'imperialista i de bergant tot socialista d'un Estat opressor si no fa aquesta propaganda. El dret a separar-se de la metròpolis és una reivindicació indispensable, per bé que, fins a l'adveniment del socialisme, aquesta separació no serà possible sinó en un cas per mil.

En canvi, el socialista d'una nació petita ha de recalcar el centre de gravetat de la seva agitació en la segona part de la nostra fórmula: "unió voluntària" de les nacions. Pot estar, sense violar els seus deures d'internacionalista, per la independència política de la seva nació i per la seva inclusió en un Estat veí qualsevol. Però, en tots els casos, ha de lluitar contra la limitació nacional, cal que no es tanqui en el seu moviment, que n'esguardi el conjunt i comprengui que cal subordinar l'interès particular a l'interès general.

Les persones que no han profunditzat en aquesta qüestió veuen una "contradicció" en

el fet que els socialistes dels Estats opressors hagin de reclamar la "llibertat de separació" i els socialistes de les nacions oprimides la "llibertat d'unió" amb un altre poble. Però amb una mica de reflexió n'hi ha prou per a veure que no hi ha altra via devers l'internacionalisme i la fusió de les nacions que la que nosaltres indiquem en la nostra tesi (Lenín: "*El Balanç de la discussió*").

EL MOVIMENT ALLIBERADOR DELS POBLES OPRIMITS I LA REVOLUCIO PROLETARIA

El leninisme ha provat i la revolució russa ha confirmat que la qüestió nacional no és pas independent, sinó que, al contrari, és "una part de la revolució proletària, part també de la qüestió de la dictadura del proletariat".

LES TESIS LENINISTES SOBRE LA SOLUCIÓ DE LA QÜESTIÓ NACIONAL

En la solució de la qüestió nacional, el leninisme parteix de les tesis següents:

a) El món està dividit en dos camps: d'una banda, una ínfima minoria de nacions civilitzades que detenten gairebé la totalitat del capital financier i exploten la resta de la població de la terra; de l'altra, els pobles oprimits i

explotats de les colònies i els països sotmesos, que formen la majoria de la població;

b) Les colònies i els països sotmesos i explotats pel capital financier constitueixen una immensa reserva de forces per a l'imperialisme;

c) Únicament per la lluita revolucionària contra l'imperialisme, els pobles oprimits dels països colonials i dominats arribaran a alliberar-se del jou i de l'explotació;

d) Els principals pobles sotmesos han entrat ja en la via del moviment alliberador nacional que ha de portar infal·liblement la crisi del capitalisme mundial;

e) Els interessos del moviment proletari als països avançats i del moviment nacional a les colònies exigeixen que aquests dos moviments revolucionaris facin el front únic contra l'enemic comú: l'imperialisme;

f) La victòria de la classe obrera als països avançats i l'alliberament dels pobles oprimits per l'imperialisme són impossibles sense la formació i la consolidació d'un front revolucionari comú;

g) La formació d'un front revolucionari

comú només és possible si el proletariat dels països opressors sosté directament i resoludament el moviment d'independència nacional dels pobles oprimits contra l'imperialisme de la metròpolis, perquè "un poble que n'oprimeix d'altres no sabria ésser lliure" (Marx);

h) Aquest suport consisteix en la defensa, l'aplicació del principi del dret de les nacions a separar-se de la metròpolis, a constituir-se en Estats independents;

i) Sense l'aplicació d'aquest principi, és impossible de realitzar la unió de les nacions en una economia mundial única, base material de la victòria socialista;

j) Aquesta unió no pot ésser més que voluntària, fonamentada en la confiança mútua i les relacions fraternals dels diferents pobles.

DUES TENDÈNCIES EN LA QÜESTIÓ NACIONAL

D'això provenen dues tendències en la qüestió nacional: la tendència a l'emancipació política del jou de l'imperialisme i a la creació d'Estats nacionals independents, tendència que

té per origen la reacció contra l'opressió imperialista i l'explotació colonial, i la tendència a l'acostament econòmic de les nacions, tendència determinada per la formació d'un mercat i d'una economia mundials.

La història del capitalisme ens mostra dues tendències en la qüestió nacional. La primera és el despertament de la vida nacional i dels moviments nacionals, la creació d'Estats nacionals. La segona és el desenrotllament de tota classe de relacions entre les nacions, la destrucció de les barreres nacionals, la creació de la unitat internacional del capital, de la unitat econòmica, política, científica, etc... Aquestes dues tendències són la llei mundial del capitalisme. La primera predomina al començament del seu desenvolupament; la segona caracteritza la maduresa del capitalisme que camina a la seva transformació en societat socialista: (Lenín: "*Remarques critiques*").

Per a l'imperialisme, aquestes dues tendències representen contradiccions irreductibles, perquè el capitalisme no pot viure sense explotar les colònies, sense mantenir-les per la força dins l'enquadrament d'un "tot únic"; no

pot acostar les nacions sinó per anexions i extensions colonials, sense les quals el capitalisme no és concebible.

Per al comunisme, al contrari, aquestes tendències no són més que les dues fases d'un sol procés; el de l'emancipació dels pobles oprimits del jou de l'imperialisme. Nosaltres sabem, en efecte, que la fusió econòmica universal només és possible sobre la base de la confiança mútua i en virtut d'un acord lliurement consentit; que la formació d'una unió voluntària dels pobles ha d'ésser precedida per la separació de les colònies de "tot" imperialisme "únic", per la transformació d'aquestes colònies en Estats independents.

FALTES A COMBATRE EN ELS SOCIALISTES I EN LES NOSTRES PRÒPIES FILES

D'aquí ve la necessitat d'una lluita incessant, aferrissada, contra el xovinisme dels "socialistes" de les grans potències (Anglaterra, França, Amèrica, Itàlia, Japó, etc...), que no volen combatre llurs governs imperialistes i sostenir la lluita de les colònies oprimides per

llur alliberament, llur separació de la metròpolis.

Sense aquesta lluita, és impossible d'educar la classe obrera de les nacions dominadores en l'esperit de l'internacionalisme veritable, de l'apropament de les masses treballadores de les colònies i dels països sotmesos; és impossible de preparar-la a la revolució proletària. La Revolució no hauria triomfat a Rússia, Koltxak i Deniquín no haurien estat vençuts, si el proletariat rus no hagués tingut la simpatia i el suport dels pobles oprimits de l'antic imperi tsarista. Però per a obtenir llur simpatia i llur ajut ha tingut de trencar primerament llurs cadenes, d'alliberar-los del jou de l'imperialisme rus. Sense això, hauria estat impossible d'assentar sòlidament el poder sovietista, d'implantar l'internacionalisme veritable i de crear aquesta remarcable organització de col·laboració de pobles que s'anomena Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques i que representa el prototipus de la unió futura.

D'aquí la necessitat de combatre, als països oprimits, l'estretor de mires dels socialistes que no veuen més que llurs interessos nacionals directes, es tanquen en llur acció local i no volen comprendre el lligam del moviment alliberador de llur país amb el moviment proletari dels països dominants.

Si no, és impossible de mantenir la solidaritat de classe del proletariat de les nacions oprimides amb els dels països dominadors en la lluita contra l'enemic comú: l'imperialisme; si no, és impossible de realitzar l'internacionalisme.

Aquesta és la via a seguir per a l'educació de les masses treballadores de les nacions oprimides i de les nacions dominants en l'esperit de l'internacionalisme revolucionari. (Stalín: "*Les Bases del leninisme*").

COM CAL COMPRENDRE L'ÈPOCA DE LA REVOLUCIÓ SOCIAL

En 1915, *polemitzant amb* P. Kiewsky, *que havia escrit que ell comprenia la revolució social " com una acció unificada dels proletaris de tots els països, que destrueix les fronteres de l'Estat Burgès, farà saltar la unitat nacional i establirà una unitat de classes*", Lenín *replica*:

La Revolució social no pot pas ésser una acción unificada dels proletaris de tots els països, per la simple raó que la majoria dels països i la majoria de la població de la terra no es troben encara en l'actualitat en el mateix pla del desenvolupament capitalista. Nosaltres hem parlat d'això al paràgraf 6 de les nostres tesis i P. Kiewsky, simplement, no ho ha "pas remarcat", sigui per inatenció, sigui perquè no sap pensar.

No hem pas formulat aquest paràgraf perquè sí, sinó precisament per a refutar les deformacions caricaturals del marxisme. Solament els països avançats d'Occident i de l'Amèrica del Nord són madurs per al socialisme, i en la lletra d'Engels adreçada a Kautsky (Recull dels Social-demòcrates), P. Kiewsky podrà llegir la il·lustració concreta d'un veritable "pensament" (no solament promesa) que somniar en "una acció unificada dels proletaris de tots els països" significa ajornar el socialisme per a les calendes gregues, és a dir, per a "mai més". El socialisme serà realitzat per una acció unificada de tots els proletaris *no necessàriament de tots els països, sinó dels països*

que hagin arribat a un grau avançat de desenvolupament capitalista. És precisament aquesta incomprensió que ha provocat l'error de P. Kiewsky; als països avançats (Anglaterra, França, Alemanya, etc.), la qüestió nacional ja és de fa temps arreglada, la unitat nacional, en tant que finalitat, ja fa molt de temps que ha deixat d'existir i objectivament no existeix el fi "uninacional". Per aquesta raó és possible en l'actualitat, solament en aquests països, de fer saltar la unitat nacional i de reemplaçar-la per la unitat de classes.

La situació és del tot diferent quant als països no desenvolupats, que nosaltres hem citat (al paràgraf 6 de les nostres tesis, segon i tercer apartat), és a dir, en tot l'Orient d'Europa, en totes les colònies i semicolònies, on hi ha, com a regla general, nacionalitats perseguides i no desenvolupades des del punt de vista nacional. Entre aquestes nacions hi ha encara objectivament finalitats pannacionals, sobretot objectius democràtics, l'objectiu d'alliberar-se d'una opressió nacional estrangera. Com a exemple de nacions així, Engels cita especialment l'Índia, dient que podria fer una revo-

lució contra el capitalisme bancari, perquè Engels està lluny d'aquest "economisme imperialista" ridícul, que creu que el proletariat victoriós als països avançats, destruirà pertot "tot sol" l'opressió nacional, sense certes mesures democràtiques. On el proletariat serà victoriós reorganitzarà els països. Hom no pot pas fer això amb un sol cop, ni tampoc "vèncer" la burgesia amb un sol cop. Ho hem subratllat expressament en les nostres tesis, i encara una vegada més P. Kiewsky no ha comprès *per què* nosaltres ho subratllem en relació amb la qüestió nacional.

Mentre el proletariat dels països avançats combat la burgesia i rebutja les seves temptatives contrarevolucionàries, les nacions oprimides i no desenvolupades, no deixen pas de viure, ni desapareixen. Si han utilitzat, per a fer insurreccions (colònies, Irlanda) la crisi de la burgesia imperialista, guerra de 1915-1916, crisi relativament petita *en comparació amb la revolució social,* no és pas dubtós que utilitzaran per a noves insurreccions la gran crisi de la guerra civil als països avançats.

La revolució social no pot esdevenir-se al-

trament que com una època que uneixi, per a la guerra civil, el proletariat contra la burgesia en certs països, amb tota una sèrie de moviments d'alliberament nacional democràtic i revolucionari en les nacions poc desenvolupades, endarrerides i oprimides.

Per què? Perquè el capitalisme no es desenvolupa de la mateixa manera i la realitat objectiva ens prova que, ensems amb les nacions capitalistes molt desenvolupades, hi ha tota una sèrie de nacions febles i poc desenrotllades econòmicament. P. Kiewsky no ha reflexionat gens sobre les condicions objectives de la revolució social des del punt de mira de la maturitat econòmica dels diversos països i, per aquesta raó, el seu retret que nosaltres mirem d'inventar llocs on aplicar el dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, erra completament el tret. (Lenín: "*Caricatura del marxisme i economisme imperialista*").

IMPOSSIBILITAT DE LA REVOLUCIÓ SOCIAL SENSE LA SUBLEVACIÓ DELS POBLES OPRIMITS

Pensar que la revolució social és possible sense l'alçament de les petites nacions a les colònies i a Europa, sense l'explosió revolucionària d'una part de la petita burgesia amb *tots els seus prejudicis*, sense moviment de les masses proletàries i semi-proletàries inconscients, contra el jou nacional, pensar això significa *renunciar* a la Revolució Social.

El qui esperi una revolució social "pura" esperarà debades. És un revolucionari de paraules que no comprèn la revolució veritable (Lenín).

LACAIS DE LA BURGESIA

Els socialistes hauran d'explicar a les masses que els socialistes anglesos que no demanin la llibertat de separació de les colònies i d'Irlanda; els socialistes alemanys que no demanin la llibertat de separació dels alsacians, dels polonesos, dels danesos, que no eixamplin llur

propaganda revolucionària i l'acció revolucionària de les masses fins al terreny de la lluita contra el jou nacional, que uns socialistes així actuen com a xovinistes, com a lacais, que es cobreixen amb la sang i el fang de la monarquia i de la burgesia imperialista (1) (Lenín).

(1) El mateix podem dir, respecte Catalunya, dels socialistes-dictatorials del "Partido Socialista Obrero"; com també, en certa mesura, del "Partido Comunista de España", que només accepta de paraula el plet català.

TASQUES DELS COMUNISTES DELS PAÏSOS COLONIALS

ELS OBJECTIUS GENERALS DELS PARTITS COMUNISTES A ORIENT (IV CONGRÉS MUNDIAL)

Les nacionalitats burgeses aprecien el moviment obrer segons la importància que pot tenir per a llur victòria. El proletariat internacional aprecia el moviment obrer oriental des del punt de mira del seu esdevenidor revolucionari. Sota el règim capitalista, els països endarrerits no poden prendre part en les conquestes de la ciència i de la cultura contemporània sense pagar un enorme tribut a l'explotació i a l'opressió bàrbares del capital metropolità. L'aliança amb el proletariat dels països altament civilitzats els serà avantatjosa, no solament perquè correspon als interessos de la lluita comuna contra l'imperialisme, sinó tam-

bé perquè, solament després d'haver triomfat, el proletariat dels països civilitzats podrà fornir als obrers d'Orient un ajut desinteressat per al desenvolupament de llurs forces productives endarrerides. L'aliança amb el proletariat occidental fressa el camí devers una federació internacional de repúbliques soviètiques. El règim soviètic ofereix als pobles retardataris el mitjà més fàcil de passar de llurs condicions d'existència elementals a l'alta cultura del Comunisme, que està destinada a suplantar en l'economia mundial el règim capitalista de producció i distribució. El millor testimoniatge n'és l'experiència de l'edificació soviètica a les colònies alliberades de l'ex-imperi rus; una forma d'administració soviètica és capaç d'assegurar el coronament lògic de la revolució agrària pagesa. Les condicions específiques de l'economia agrícola en una certa part dels països orientals (irrigació artificial) curades abans per una organització primitiva de col·laboració col·lectiva, de base feudal i patriarcal, i compromeses actualment per la pirateria capitalista, exigeixen igualment una organització política capaç de servir sistemàti-

cament les necessitats socials. A causa de les condicions climatèriques, socials i històriques particulars, un rol important pertoca generalment, a Orient, en el període transitori, a la cooperació dels petits productors.

LA LLUITA ENTRE LA BURGESIA I EL PROLETARIAT PER L'HEGEMONIA

Les tasques objectives de la revolució colonial depassen el marc de la democràcia burgesa. En efecte, la seva victòria decisiva és incompatible amb la dominació de l'imperialisme mundial. Al principi, la burgesia indígena i els intel·lectuals indígenes assumeixen el rol de "pionniers" dels moviments revolucionaris colonials; però així que les masses proletàries i pageses s'incorporen als moviments, els elements de la gran burgesia i de la burgesia terratinent se'n decanten, i deixen el primer lloc als interessos socials de les capes inferiors del poble. Una lluita llarga, que durarà tota una època històrica, espera el jove proletariat de les colònies, lluita contra l'explotació imperialista i contra les classes indígenes dominants

que aspiren a monopolitzar tots els beneficis del desenvolupament industrial i intel·lectual i volen que les masses restin com en el passat en una situació "prehistòrica".

Aquesta lluita per la influència sobre les masses camperoles ha de preparar el proletariat indígena al rol d'avantguarda política. Només després de sotmetre's a aquest treball preparatori i després de sotmetre-li les capes socials adjacents, el proletariat indígena es trobarà capacitat per a plantar cara a la democràcia burgesa oriental, que porta un caràcter de formalisme encara més hipòcrita que la burgesia d'Occident.

LES TASQUES GENERALS

El refús dels comunistes de les colònies, de prendre part en la lluita contra l'opressió imperialista, amb el pretext de la "defensa" exclusiva dels interessos de classe, és el resultat d'un oportunisme dels de més mala llei (1),

(1) Aquest "oportunisme" l'han practicat els afiliats de Catalunya al "Partido Comunista de España", i encara no n'estan curats del tot.

que no pot deixar de desacreditar la revolució proletària a Orient. No menys nociva és la temptativa de posar-se al marge de la lluita pels interessos quotidians i immediats de la classe obrera en nom d'una "unificació nacional" o d'una "pau social" amb els demòcrates burgesos.

Dues tasques confoses en una sola incumbeixen als partits comunistes colonials i semi-colonials: d'una part, lluiten per una solució radical dels problemes de la revolució democràtica-burgesa que tenen per objecte la conquesta de la independència política; d'altra part, organitzen les masses obreres i pageses per a permetre'ls de lluitar pels interessos particulars de llur classe i utilitzen a aquest efecte totes les contradiccions del règim nacionalista democràtic-burgès. Formulant reivindicacions socials estimulen i alliberen l'energia revolucionària que no trobava eixida en les reivindicacions liberals burgeses. La classe obrera de les colònies i semi-colònies ha de saber fermament que solament l'extensió i la intensificació de la lluita contra el jou imperialista de les metròpolis poden donar-li un rol director dins la Revolució, i que solament l'organit-

ització econòmica i política i l'educació política de la classe obrera i dels elements semi-proletaris poden augmentar l'amplitud revolucionària del combat contra l'imperialisme.

Els partits comunistes dels països colonials i semi-colonials d'Orient, que es troben encara en un estat més o menys embrionari, cal que participin en tot moviment que els pugui donar accés a les masses. Però també han de promoure una lluita enèrgica contra els prejudicis patriarco-corporatius i contra la influència burgesa dins les organitzacions obreres, per a defensar aquestes formes embrionàries d'organitzacions professionals contra les tendències reformistes, i transformar-les en òrgans combatius de les masses. Cal que esmercin totes llurs forces a organitzar els nombrosos jornalers i jornaleres rurals, igual que els aprenents i les aprenentes en el terreny de la defensa de llurs interessos quotidians.

EL SOSTENIMENT DELS MOVIMENTS NACIONALS REVOLUCIONARIS

Heus ací, sobre aquesta qüestió, un extracte del discurs de Lenín al II Congrés mundial:

Ara jo voldria tractar especialment de la qüestió del moviment democràtic burgès a les contrades endarrerides. Aquest és un punt que ha estat objecte de moltes discussions. Ens hem preguntat si convenia, teòricament i en principi, de declarar que la Internacional Comunista i els partits comunistes han de sostenir els moviments democràtics burgesos als països endarrerits. I hem arribat tots a aquesta conclusió unànime: que no tenim res a fer amb els moviments democràtics burgesos i que solament poden interessar-nos els moviments nacionalistes revolucionaris. No és pas dubtós que tot moviment nacionalista pot no ésser més que un moviment democràtic burgès, puix que la majoria de la població als països endarrerits es compon de camperols que representen la classe mitjana capitalista. Fóra una utopia de suposar que els partits proletaris, si hom té cap probabilitat de constituir-ne, estaran en

condicions de desenvolupar una activitat comunista, de fer política comunista, sense entrar en determinades relacions amb els pagesos dels països endarrerits i sense demanar llur ajut. Hom ha fet l'objecció que, si parlàvem d'un moviment burgès democràtic, perdríem el sentiment de la diferència que hi ha entre els moviments reformistes i els revolucionaris que s'han fet sentir recentment a les contrades endarrerides i a les colònies. La burgesia imperialista ha fet tot el que ha pogut per crear un moviment reformista. Hi ha hagut una entesa entre la burgesia de les contrades que exploten i la de les colònies, de manera que, molt sovint, la burgesia dels països oprimits, tot contenint el moviment nacional, fa tota mena d'esforços, d'acord amb la burgesia imperialista, contra tot moviment revolucionari (1).

Això ha estat provat clarament, i a fi de re-

(1) Aquest cas s'ha donat a Catalunya, amb la burgesia redossada a la "Lliga Regionalista", que ha sabotejat el nostre moviment nacional i s'ha aliat amb el Govern i la burgesia espanyols, per a combatre per tots els mitjans els moviments obrers.

marcar millor aquesta diferència, els mots "burgès democràtic" han d'ésser reemplaçats a les tesis, pel terme "nacionalista revolucionari". La idea és, que nosaltres, com a comunistes, hauríem de sostenir els moviments burgesos per a l'emancipació de les colònies solament en el cas que aquests moviments siguin realment revolucionaris, quan no esdevinguin un obstacle a què donem als pagesos una educació revolucionària i una organització, quan no ens impedeixin de preparar les grans masses explotades per a l'acció revolucionària. Quan això és impossible, els comunistes estan obligats a combatre la burgesia reformista dins aquests països, de la mateixa manera que combaten els herois de la II Internacional. Existeixen ja partits d'aquesta classe a les colònies; representen, naturalment, la burgesia reformista, encara que s'anomenin social-demòcrates o socialistes. Aquesta distinció ha estat feta en totes les tesis, i per això penso que el nostre punt de mira serà formulat amb molta més precisió.

SON UNIFORMES TOTES LES COLONIES?

Fins avui, a França i a les colònies "franceses", poca claror s'ha fet sobre aquesta important qüestió de la diferenciació entre els països colonials. Els companys de la metròpolis tenen tendència a considerar les colònies com un tot únic i uniforme.

En canvi, els militants de les colònies comprenen instintivament que hi ha diferenciacions de les quals resulten forçosament tàctiques variades; però, en general, no tenen idees clares sobre aquesta qüestió. Uns i altres treuran gran profit de l'estudi atent del següent passatge d'un discurs d'Stalín als Estudiants de la Universitat dels Pobles d'Orient (18 *maig de* 1925):

El que caracteritza actualment les colònies i els països vassalls, és que l'Orient com a colònia única ja no existeix. Abans, hom representava l'Orient colonial com un tot únic i uniforme. Avui, aquesta concepció no correspon

ja a la realitat. Tenim actualment, almenys, tres categories de països colonials i sotmesos. En primer lloc, els països que, com el Marroc, gairebé no tenen proletariat i que, des del punt de mira industrial, estan extremadament endarrerits. En segon lloc, els països com Xina i Egipte, industrialment poc desenvolupats, on el proletariat és relativament poc nombrós. En tercer lloc, els països que com l'Índia, estan més o menys desenvolupats des del punt de mira capitalista i posseeixen un proletariat bastant nombrós.

És clar que hom no podria considerar tots aquests països en un mateix pla.

a) Als països com el Marroc, on la burgesia nacional no ha tingut encara motius de dividir-se en partits revolucionaris i conciliadors, la tasca dels elements comunistes és de prendre totes les mesures necessàries per a la creació d'un front únic nacional contra l'imperialisme. La selecció dels elements comunistes en un partit únic només pot efectuar-se en aquests països en el curs de la lluita contra l'imperialisme, especialment després d'una

guerra revolucionària victoriosa contra l'imperialisme.

b) En els països com Egipte o Xina, on la burgesia nacional s'ha ja dividit en partits revolucionari i conciliador, però on la fracció conciliadora de la burgesia no pot encara lligar-se a l'imperialisme, els comunistes ja no poden tenir per objectiu la constitució d'un front únic nacional contra l'imperialisme. De la política del front únic nacional, han de passar a la política del bloc revolucionari dels obrers i de la petita burgesia. Aquest bloc pot revestir la forma d'un partit únic, d'un partit obrer-camperol, com el Kuomintang, amb la condició tanmateix que aquest partit sigui realment el bloc d'aquestes dues forces: el partit comunista i el partit de la petita burgesia revolucionària (1). Descobrir la duplicitat i la indecisió de la burgesia nacional i emprendre una lluita decisiva contra l'imperialisme, vetaci les tasques d'aquest bloc. Un partit així, dua-

(1) Aquest partit, a Catalunya, haurien d'integrar-lo, d'una banda, els obrers; de l'altra, els pagesos que posseeixen només la terra suficient per a viure'n i especialment els rabassaires.

lista per la seva composició, és necessari i racional, si no lliga de mans el Partit Comunista, si no en destorba la llibertat d'agitació i de propaganda, si no impedeix la reunió dels proletaris entorn del P. C., si facilita la direcció efectiva del moviment revolucionari pel P. C. Un partit d'aquesta naturalesa, però, no és necessari ni racional si no respon a totes aquestes condicions, perquè només podria portar la dilució dels elements comunistes entre els elements burgesos i prendre al P. C. la direcció de l'exèrcit proletari.

c) En els països com l'Índia la situació és una mica diferent. El que hi ha d'essencial i de nou en les condicions d'existència de colònies com l'Índia, és no solament que la burgesia nacional hi està dividida en partits revolucionari i conciliador, sinó sobretot el fet que la fracció conciliadora d'aquesta burgesia s'ha lligat ja, en les qüestions importants, a l'imperialisme. Com que tem més la revolució que l'imperialisme i s'estima més la bossa que els ideals, aquesta part de la burgesia, que és la més rica i la més influent, està enterament del costat

dels enemics irreductibles de la Revolució (1), puix que ha format un bloc amb l'imperialisme contra els obrers i els pagesos del seu propi país. Hom no podrà fer triomfar la revolució sense trencar aquest bloc, però, per a trencarlo, cal concentrar el foc contra la burgesia nacional conciliadora, descobrir la seva traïció, arrencar les masses treballadores a la seva influència i preparar metòdicament les condicions necessàries per a l'hegemonia del proletariat. Altrament dit, es tracta, en les colònies com l'Índia, de preparar el proletariat per al cabdillatge del moviment alliberador, desplaçant progressivament d'aquest lloc de direcció la burgesia i els seus nuncis. Crear un bloc antiimperialista revolucionari i assegurar l'he-

(1) Aquest partit, representat a Catalunya per la "Lliga Regionalista", lligat també amb la força governamental de l'Estat que manté Catalunya sota el seu domini, ha descurat el moviment català en el que fa referència a la burgesia i, de cara al poble, ha procurat desviar-lo cap a un reformisme contemporitzador, i ha fet sempre costat al Govern, i fins l'ha atiat a combatre el moviment social. La persecució dels sindicalistes n'és un exemple colpidor.

gemonia del proletariat en aquest bloc, vetací la tasca de acomplir. Aquest bloc pot revestir, encara que no sempre és necessari, la forma d'un partit obrer-camperol únic, lligat formalment per una plataforma única. La independència del Partit Comunista als països d'aquesta categoria ha d'ésser el mot d'ordre essencial dels elements avançats del comunisme, perquè l'hegemonia del proletariat només pot ésser preparada i realitzada pel Partit Comunista. Però aquest darrer pot i ha de fer obertament aliança amb l'ala revolucionària de la burgesia, a fi d'isolar la fracció conciliadora de la burgesia nacional i d'arrossegar amb ell la massa de la petita burgesia urbana i rural a la lluita contra l'imperialisme.

En conseqüència, les tasques de l'ordre del dia del moviment revolucionari a les colònies i als països sotmesos desenvolupats des del punt de mira capitalista, consisteixen:

1er. A guanyar els millors elements de la classe obrera a la causa del comunisme i a crear partits comunistes independents;

2on. A constituir el bloc revolucionari d'obrers, pagesos i intellectuals revolucionaris

contra el bloc de la burgesia nacional conciliadora i de l'imperialisme;

3er. A assegurar l'hegemonia del proletariat dintre aquest bloc;

4art. A lluitar per arrencar la petita burgesia urbana i rural a la influència de la burgesia nacional conciliadora;

5è. A assegurar l'aliança del moviment alliberador i del moviment proletari dels països avançats.

LA IMPORTANCIA DE LA QÜESTIO AGRARIA EN LA QÜESTIO COLONIAL

En la major part dels països d'Orient (Índia, Pèrsia, Egipte, Síria, Mesopotàmia), la qüestió agrària presenta una importància de primer ordre dins la lluita per a alliberar-se del jou del despotisme metropolità. Explotant i arruïnant la majoria pagesa dels països endarrerits, l'imperialisme la priva dels mitjans elementals d'existència, mentre la indústria, poc desenvolupada, disseminada en uns quants punts del país, és incapaç d'absorbir l'excedent de població rural que, a més a més, no pot emigrar (1). Els pagesos pobres que resten en llur terrer es converteixen en serfs. Si als països civilitzats, les crisis industrials d'a-

(1) Aquest fet s'ha donat també en escala bastant considerable a Espanya. De Catalunya, les terres lleidatanes n'han estat les més perjudicades.

vantguerra jugaven el rol de reguladores de la producció social, aquest rol regulador és representat a les colònies per les fams. L'imperialisme, que té un interès vital a obtenir els majors beneficis amb les despeses mínimes, sosté fins al darrer extrem, als països endarrerits les formes feudals i usuràries d'explotació de la mà d'obra. En certs països, com per exemple a l'Índia, s'atribueix el monopoli, pertanyent a l'Estat feudal indígena, de l'usdefruit de les terres, i transforma l'impost agrari en una renda que ha d'ésser esmerçada en el capital de la metròpoli i als seus empleats, els "zemindaram" i "talukdar". En altres països, l'imperialisme s'aprofita de la renda agrària servint-se per a això de l'organització indígena de la gran propietat territorial (Pèrsia, Marroc, Egipte, etc...). D'això es desprèn que la lluita per a la supressió de les barreres i de les rendes feudals que resten sobre la terra revesteix el caràcter d'una lluita d'emancipació nacional contra l'imperialisme i la gran propietat terratinent. Hom pot prendre per exemple l'alçament dels "moplahs" contra els propietaris terratinents i els anglesos, a la tardor

de 1921, a l'Índia; i l'alçament dels "Sikhs" en 1922. Només una revolució agrària, que tingui per objecte l'expropiació de la gran propietat feudal, és capaç de sublevar les multituds camperoles (1) i d'adquirir una influència decisiva en la lluita contra l'imperialisme. Els nacionalistes burgesos tenen por dels mots d'ordre agraris i els retallen tant com poden (Índia, Pèrsia, Egipte), i això prova l'estret lligam que hi ha entre la burgesia indígena i la gran propietat terratinent feudal i feudal-burgesa; això prova també que ideològicament i políticament els nacionalistes depenen de la propietat terratinent. Aquestes vacil·lacions i incertituds han d'ésser utilitzades pels elements revolucionaris per a una crítica sistemàtica i divulgadora de la política híbrida dels dirigents burgesos del moviment nacionalista. És precisament aquesta política híbrida el que impedeix l'organització i la cohesió de les masses treballadores, com ho prova la fallida (2)

(1) Aquest programa és perfectament aplicable entre els pagesos d'Andalusia i Castella.

(2) El present paràgraf, escrit abans del darrer moviment que ha tingut lloc a l'Índia, demostra la justesa d'aquest punt de mira. Els mètodes

de la tàctica de la resistència passiva a l'Índia (no-cooperació).

El moviment revolucionari als països endarrerits d'Orient només pot reeixir si es basa en l'acció de les multituds pageses. És per això que els partits revolucionaris de tots els països d'Orient han de determinar clarament llur programa agrari i exigir la supressió total del feudalisme i de les seves supervivències, que troben llur expressió en la gran propietat terratinent i en l'exempció de l'impost sobre la terra. *Per a una participació activa de les masses pageses en la lluita per l'alliberament nacional, és indispensable de proclamar una modificació radical del sistema de possessió de la terra. Així mateix és indispensable de forçar els partits burgesos nacionals a adoptar la part més gran possible d'aquest programa agrari revolucionari* (IV Congrés comunista mundial. *Resolucions*).

de Gandhi han fallat i el moviment ha pres sovint caires de violència contraris a les directives preconitzades pels partidaris de la resistència passiva.

ES INEVITABLE PER ALS POBLES ENDARRERITS LA FASE CAPITALISTA?

En el seu discurs sobre la qüestió nacional al II Congrés mundial, Lenín *va emetre les idees següents sobre les perspectives de desenvolupament dels països colonials i semi-colonials*:

El treball pràctic dels comunistes russos a les colònies que pertanyien en altre temps al tsar, en països endarrerits, com el Turquestan i altres, ens menen a preguntar-nos de quina manera cal aplicar els principis, la tàctica i la política comunistes en una situació social que precedeix l'establiment del règim capitalista. Perquè cal remarcar sobretot que, en aquestes contrades, les relacions precapitalistes prevalen encara i que, per tant, no pot ésser qüestió d'un moviment purament proletari. No hi ha en aquestes contrades gairebé cap proletariat industrial.

Tanmateix, hem hagut d'assumir i hem assumit el rol de "líders" en aquest moviment. El nostre treball en aquest medi ens ha mostrat que les dificultats eren realment enormes, però el resultat de la nostra activitat pràctica ha demostrat que era possible, a despit d'aquestes dificultats, de despertar un pensament polític independent, fins en els llocs on no hi ha gens de proletariat. Aquesta activitat ha estat per a nosaltres més penosa que no hauria estat en altres països més avançats, perquè el proletariat rus ha hagut de fer un treball excessiu en la seva obra governamental. És fàcil de comprendre que els pagesos que es troben en un estat de dependència semi-feudal, són capaços de concebre la idea de l'organització sovietista i poden també actuar pràcticament per a la realització d'aquesta idea. És evident que les masses, en aquests països, són explotades no solament pel capital comercial, sino també pel règim feudal i que aquesta arma, aquesta forma d'organització anomenada "els Soviets", pot ésser emprada en aquest cas. La idea és simple i pot ésser aplicada, no solament a la societat proletària, sinó també a

les condicions de la vida pagesa feudal i semifeudal. Les nostres experiències en aquest terreny, no han estat pas molt riques, però les discussions que han tingut lloc a la comissió on hi havia nombrosos representants de les colònies, ens han provat definitivament i absolutament que hem de basar les resolucions de la Internacional comunista sobre el fet que els consells dels pagesos, els consells d'aquells que són explotats, poden ésser un recurs no solament als països capitalistes, sinó també en una societat precapitalista, i que el deure absolut dels comunistes i d'aquells que es disposin a organitzar partits comunistes és de propagar la idea de consells de pagesos i de consells de treballadors explotats per tot arreu, sense exceptuar-ne els països endarrerits i les colònies, i de fer temptatives a tot arreu on ho permetin les circumstàncies, per a crear consells de pagesos o consells de treballadors. Això ens obre un camp d'activitats molt interessant i de gran importància. L'experiència feta no és gran encara, però anirem acumulant materials, i no hi ha pas dubte que el proletariat dels països avançats podrà i haurà de prestar el seu ajut

a les masses treballadores dels països endarrerits. I no hi pas dubte que quan les repúbliques sovietistes del proletariat victoriós allargaran la mà a aquestes masses, el desenvolupament d'aquests països endarrerits entrarà en una nova fase. Aquesta qüestió ha alçat una viva discussió a la comissió d'enllaç, no solament amb les tesis que jo he proposat, sinó encara més amb les tesis del camarada Roy que ell defensarà, dintre de poc, després de fer-hi certes esmenes.

La qüestió és de saber si podem admetre que el desenvolupament de l'economia capitalista és inevitable als països endarrerits que s'emancipen ara i on certs progresos s'han fet sentir després de la guerra. Hem arribat a aquesta conclusió: que el desenvolupament del capitalisme en aquests països no és pas inevitable, sobretot en el cas que el proletariat revolucionari victoriós hi hagi fet una propaganda sistemàtica i el poder dels Soviets hagi prestat a aquesta obra el seu ajut per tots els mitjans de què hagi pogut disposar. No solament hem de formar nuclis independents de partits, no solament hem de procedir a la pro-

pagació de la idea dels consells de camperols i adaptar aquests consells a les condicions particulars del règim precapitalista, sinó que la *Internacional comunista ha de declarar teòricament que amb l'assistència del proletariat dels països avançats, les nacions endarrerides poden arribar a la forma sovietista d'organització i, passant per tota una sèrie de fases, arribar al comunisme, evitant tot període capitalista.* És impossible d'indicar per endavant els mitjans que hom haurà d'emprar per a atènyer aquest fi: l'experiència pràctica ensenyarà el camí, però és cert que totes les masses treballadores, comprenent-hi aquelles que pertanyen a nacionalitats llunyanes, són susceptibles d'acceptar la idea dels Soviets; és cert que cal adaptar aquestes organitzacions sovietistes a les condicions de la societat precapitalista i que el treball dels partits comunistes de tot el món ha d'encercar aquest fi.

L'EXEMPLE DE XINA (PERSPECTIVES)

Bukharín, *en el seu report al VII Executiu ampliat, recorda les idees de Lenín sobre les perspectives de desenvolupament dels països colonials, i diu a propòsit de la Xina*:

Actualment, ens trobem en presència d'una situació poc corrent. Afebliment del capitalisme per la guerra mundial i diverses revolucions, existència d'un enorme centre d'organització revolucionari, com la Unió soviètica, la proximitat geogràfica entre Rússia i Xina i la llunyania d'aquesta darrera dels principals centres econòmics, militars i polítics de les potències imperialistes.

Si la manera com Lenín planteja la qüestió per als països colonials i semi-colonials que en llur gran majoria són països rurals, permet de considerar la possibilitat, per a aquests països, "d'evitar" la fase capitalista en la seva evolució (es tracta, ben entès, de la línia principal d'aquesta evolució i no pas d'una tendència única, absolutament homogènia, i sense contradicció) a quin país serà més aplicable que a la Xina?

No hi ha res de més nociu que d'encarar-se d'una manera banal amb un problema important en un tombant de la història. Nosaltres sabem per experiència com hauria costat al proletariat de l'antiga Rússia de plantejar la qüestió d'una manera tan mecànica (a la manera dels menxevics). El que ens evitarà de caure en aquest error, són sobretot aquestes dues circumstàncies, ja indicades: la crisi capitalista d'una part, i l'existència de la dictadura del proletariat a la Unió sovietista, de l'altra. Des del punt de mira de les forces de classe acarades, a Xina, la situació es dibuixa així: burgesia feble, pagesia considerable, gran massa d'artesans i de petits comerciants, classe obrera numèricament poc important, però que ja forma una força bastant homogènia i que juga un rol polític important, antagonisme envers el capital estranger, fet important perquè una gran part de la burgesia s'aplegui momentàniament a les masses, fet que troba una expressió política original en el rol dirigent del Kuomintang.

Partint d'aquest entortolligament de les relacions interiors i exteriors, hom pot i ha de

plantejar el problema fonamental dels dos camins que s'ofereixen a la revolució xinesa. No hi ha cap dubte que actualment el règim feudal a Xina està condemnat a desaparèixer. La seva posició està talment trontollada, les forces interiors dirigides contra ell són d'una tal superioritat, que la seva fallida és inevitable. Tanmateix, dues perspectives essencialment diferents són possibles. O bé la Xina anirà pel camí d'una entesa i d'una aliança amb la burgesia estrangera que, en cas de fracàs de possibles intervencions, s'esforçarà d'encaminar el desenvolupament de la Xina sota la seva tutela per la influència econòmica i el bloc amb la burgesia xinesa industrial i mercantil; o bé la Xina s'aliarà a la dictadura proletària i al proletariat d'Europa, que privarà la seva burgesia de fer temptatives de pressió sobre la revolució xinesa. En el primer cas, després de la desaparició del feudalisme, després de la liquidació del caos produït per la guerra civil i sota la influència dels crèdits i empréstits estrangers, la Xina unificada pot mirar d'"atrapar" Europa, amb passa ràpida, pel camí habitual de l'evolució capitalista. Aquesta evolució serà

acompanyada, naturalment, de la ruïna de les masses principals de la població xinesa—artesans i pagesos—que seran expropiats a poc a poc pel gros capital vencedor. L'enorme superioritat econòmica que el capital estranger tindrà en aquest cas, li assegurarà una bona collita, encara que en una forma menys primitivament bàrbara i rapaç que fins ara. L'altre camí és el desenvolupament independent de Xina amb l'ajut dels treballadors de tot el món. Hom no pot negar la possibilitat d'un estat de coses original, en què l'Estat petit-burgès, trobant-se sota la influència preponderant de la classe obrera i lligat amb el país de dictadura proletària, tenint a la seva disposició algunes fàbriques d'Estat importants, les vies fèrries i les banques, descarregui els pagesos dels impostos espoliadors i faci progressar el benestar del país, fins que la industrialització de la Unió soviètista i de la revolució victoriosa a Europa fecundi l'economia donant-li una impulsió cap als camins socialistes. Naturalment, això no podrà efectuar-se sense topades i contradiccions. Les tendències capitalistes renaixeran, és clar, sense interrupció. Però amb la condició

d'una influència molt feble del capitalisme estranger i de l'afebliment extremat del capitalisme interior (privat de les seves posicions estratègiques) una tal perspectiva no pot ésser considerada com impossible. (VII Executiu ampliat, Report de Bukharín.)

LA U. R. S. S., LA MES GRAN TEMPTATIVA DE SOLUCIO DE LA QÜESTIO NACIONAL SOTA EL REGIM DE LA DICTADURA DEL PROLETARIAT

Manuilsky, *parlant al Cinquè Congrés mundial, digué*:

Passo ara a la darrera part, la Unió de les Repúbliques Socialistes dels Soviets, formada en l'interval entre el IV i el V Congrés. Sabeu que, des del punt de vista nacional, Rússia és encara més complexa que l'antic Imperi austro-hongarès. Àustria-Hongria només comptava 11 nacionalitats, Rússia en té més de 100, grans i petites, disseminades sobre l'immens territori de l'antic imperi dels tsars. Resoldre la qüestió nacional en tals condicions fou extremadament difícil. La nostra solució servirà

de lliçó a tots els nostres camarades de l'estranger (1).

Una altra dificultat consistia en el fet que el proletariat era sobretot rus, mentre que la massa camperola era en gran part de nacionalitats diferents. La U. R. S. S. compta prop de 69 milions de russos i 65 milions d'habitants d'al-

(1) Així que la revolució bolxevista hagué triomfat, per a resoldre la complexa qüestió nacionalitària, que havia deixat en peu el tsarisme i que Kerensky no féu tampoc res pràcticament per a resoldre, els comunistes crearen la "Comissaria del poble per a les Nacionalitats", al davant de la qual posaren Stalín. La feina d'aquest departament d'Estat era d'encarrilar i coordinar, tot donant-les vida pròpia, les nacionalitats oprimides sota el tsarisme.

La nova Rússia va basar-se, en la seva constitució orgànica, en sis Repúbliques federals: Rússia, Ucrània, Rússia Blanca, Transcaucàsia, Ubekistan i Turkmenistan. Aquestes sis repúbliques es divideixen de la següent manera: La Russa (R. S. F. S. R.) comprèn 10 Repúbliques autònomes i 12 Territoris autònoms. Ucrània té 1 República autònoma. La Federació Transcaucàsica (Z. S. F. S. R.) compta amb tres Repúbliques federades: Armènia, Azerbaijan i Geòrgia; d'aquestes, Armènia és República única, mentre que la d'Azerbaijan està composta de 2 i Geòrgia de 3.

tres nacionalitats. El nostre primer objectiu ha estat d'establir el llaç d'unió entre els tres milions de proletaris russos i la gran massa pagesa heterogènia.

Finalment, aquesta massa heterogènia es trobava en graus diferents de desenvolupament econòmic. Nosaltres tenim d'una part grans

Ubekistan té un territori autònom. La Rússia Blanca i Turkmenistan són Repúbliques úniques.

No comptem ací els nombrosos governs administrats directament, escampats per tota la U. R. S. S.

Hom podrà notar que les meves dades difereixen un xic de les que dóna Josep Pla en el seu llibre sobre Rússia. Entre el que escriu Josep Pla i la realitat hi ha diferències sensibles. Ell diu que "la República federal de Turkmenistan comprèn dues repúbliques autònomes: Tadsxika i Kara-Kirghis". No és exacte. Tadsxika i Kara-Kirghis no són repúbliques autònomes, sinó Territoris autònoms, pertanyent el primer a la República d'Ubekistan, que Pla diu que és única, i el Territori autònom de Kara-Kirghis a la República Russa. En canvi, és República única Turkmenistan, a la qual Pla afegeix els dos citats territoris autònoms.

Les nostres dades són tretes de l'"Esquema de la U. R. S. S., dels profesors S. Kopylow i A. Gluskkow, publicat en 1926 per la Imprenta Oficial de Leningrad.

centres industrials, i de l'altra, 10.000.000 de nòmades. I no és pas suficient de proclamar la igualtat formal dels pobles. Això no hauria tingut més resultats pràctics que la proclamació de la igualtat per la Revolució francesa. Nosaltres volem una igualtat econòmica efectiva, sola garantia del desenvolupament normal dels pobles que formen part de la nostra República obrera i pagesa. És una tasca que nosaltres haviem de resoldre amb les nostres forces, amb recursos econòmics molt limitats.

Lenín ha dit que Rússia, per la seva situació geogràfica, és un pont natural entre Àsia i Europa. És veritat. La nostra revolució té una doble fesomia. Ha actuat sobre el proletariat europeu; li ha fet tornar a tenir confiança en ell mateix i li ha fet albirar la possibilitat de conquistar el poder. Però la seva influència no ha estat menor en els pobles d'Orient. Kautsky, després de la revolució de 1905-1906, havia predit que la Revolució russa desvetllaria els pobles d'Orient a la vida nacional. Aquesta profecia s'ha realitzat. Després de la Revolució d'Octubre, la Rússia soviètica ha esdevingut el punt d'atracció de tots els pobles d'Orient.

Això obliga el Partit comunista i el proletariat rus a justificar les esperances dels pobles orientals. Nosaltres comprenem molt bé que dintre la situació actual, voltats d'Estats capitalistes, no hauríem aconseguit de mantenir la independència de les Repúbliques Soviètiques si no haguéssim format un front únic revolucionari entre els pobles oprimits i el proletariat rus, un front únic que anés de la mar Bàltica a les planes llunyanes de l'Àsia. No és pas sense intenció que la "Vendée" (1) russa havia elegit les províncies llunyanes de l'antic imperi per atacar el proletariat victoriós de Moscú i Leningrad. Però la simpatia de les poblacions de totes aquestes províncies ens ha permès de vèncer els cabdills contrarevolucionaris Dutov, Lemenov, Koltxak, Denikín. El renegat Pau Levi pot ironitzar tant com li plagui sobre el comunisme baixkir i kalmuk (2). No fa més

(1) "Vendée", província francesa, regió marítima que confina amb Bretanya. El partit polític que existia en aquesta regió s'aixecà en armes contra la República francesa a finals del segle XVIII.

(2) "Baixkir" és l'habitant de la República autònoma de Baixkíria—capital Ufa—que forma

que manifestar així els seus instints colonitzadors.

Gràcies a dos mètodes hem reeixit a realitzar aquesta fraternal unió de les nostres nacionalitats.

Primerament, hem reconegut sense reserves el dret que té cada poble de disposar d'ell mateix i fins de separar-se del règim soviètic. La proclamació d'aquest principi ens ha permès de paralitzar el nacionalisme dels pobles abans oprimits pel tsarisme i d'afeblir al mateix temps la influència dels partits petit-burgesos que aprofitaven els odis nacionals per a sembrar la desconfiança.

Un article remarcable de la nostra Constitució permet a cada nacionalitat adherida a la U. R. S. S. de sortir-ne en qualsevol moment (1). Aquest dret no és limitat per cap formali-

part de Rússia (R. S. F. S. R.). Aquesta república fou decretada el 23 de març de 1919.

"Kalmuk" és el que pertany al Territori autònom dels Kalmuks, que forma part, igual que l'anterior, de la República Russa; té per capital Elista.

(1) Heus ací tot el que el Poder dels Soviets ha legislat sobre aquesta qüestió:

tat; es realitza per un acte unilateral del membre adherent. Els professors de dret constitucional burgès no ho comprenen. En un estudi sobre el caràcter jurídic de la nostra Unió obrera i pagesa, Miliukov diu que el nostre Estat no és una persona jurídica, a causa de l'absència de tot element de coerció i que, per tant, no pot contreure cap compromís de caràcter internacional. Miliukov es pensava que aquest anàlisi ju-

Capítol IV, núm. 8: "En esforçar-se a crear la unió realment lliure i voluntària i, per tant, més completa i sòlida de les classes treballadores de totes les nacions de Rússia, el III Congrés Panrús dels Soviets es limita a formular els principis essencials de la Federació de les Repúbliques dels Soviets de Rússia, reservant als obrers i als pagesos de cada nació el dret de decidir lliurement en llur propi Congrés nacional dels Soviets, si desitgen, i sobre quines bases, de participar en el Govern federal i en les altres institucions federals dels Soviets". ("Declaració dels Drets del poble treballador i explotat", ratificada pel Congrés Panrús dels Soviets el 23 de gener de 1918).

En la "Llei fonamental (Constitució) de la "Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques" del 6 de juliol de 1923, el Capítol II, apartat quart, diu: "Cada República federada es reserva el dret de separar-se lliurement de la Unió". (Aquest és l'article a què es refereix Manuilsky).

rídic faria sensació entre els Estats burgesos i impediria el reconeixement de la U. R. S. S. Doncs bé, camarada, és justament aquesta absència de tota coerció el que fa tan forta la nostra influència moral sobre els pobles adherits a la U. R. S. S.

Després hem aplegat els principals elements de les nostres riqueses i dels nostres recursos naturals, propietat comuna que pertany

La "Constitució de l'Estat federat rus" (R. S. F. S. R.), al Capítol I, núm. 13, diu: "Partint de la igualtat dels ciutadans, independentment de raça o nacionalitat, declara la R. S. F. S. R. incompatible en absolut amb les lleis fonamentals de la República tota opressió de les minories nacionals, o qualsevol limitació de llurs drets, o el reconeixement de determinats privilegis, directes o indirectes. Reconeix a les dites nacions el dret de constituir-se com a Repúbliques autònomes o Territoris, separant-se de la República, previ acord de llurs Congressos Soviètics, sancionats pels òrgans suprems de la R. S. F. S. R. Els ciutadans de la R. S. F. S. R. tindran el dret d'usar lliurement llur idioma nacional als Congressos, Tribunals, en l'Administració i en tots els actes de la vida pública. A les minories nacionals, hom els garantitzarà el dret a l'ensenyança en la llengua materna".

a tots els pobles de la U. R. S. S. La teoria burgesa ha pres de l'Estat modern la concepció de la propietat privada. Segons el dret burgès, totes les riqueses són propietat de la població que viu damunt elles. És natural que, en aquestes condicions, les qüestions de vies marítimes, de ports, de fronteres, de duanes, prenen una importància decisiva i esdevenen motiu de conflictes armats. La Unió soviètica ha creat una teoria nova on la qüestió de les fronteres no té més que una importància accessòria. En la nostra Unió soviètica, l'habitant de Murmansk té els mateixos drets sobre els ports de la mar Negra, sobre la conca del Donetz, que el camperol de Poltava i el miner del Donetz; i els habitants d'Odessa i del Donetz tenen els mateixos drets sobre les mines d'or de Sibèria que el pagès siberià i el nòmada del Turquestan. Les fronteres entre els Estats adherits a la U. R. S. S. només tenen una importància administrativa i no poden ésser objecte de cap conflicte.

La formació de la nostra Unió Soviètica pot ésser un mitjà poderós de propaganda per als nostres Partits europeus; els permet d'oposar

la solució soviètica de la qüestió al mètode burgès. Per això la nostra pràctica ha d'ésser objecte de l'atenció de tot el proletariat europeu. Amb aquesta observació general acabaré. (V Congrés mundial. Report de *Manuilsky* sobre la qüestió nacional i colonial.)

TESIS I ADDICIONS SOBRE LES QÜESTIONS NACIONAL I COLONIAL ADOPTADES AL 2.on CONGRES MUNDIAL DE LA I. C.

A.—TESIS

1.—La posició abstracta i formal de la qüestió de la igualtat—la igualtat de les nacionalitats inclosa—és pròpia de la democràcia burgesa en la forma de la igualtat de les persones en general; la democràcia burgesa proclama la igualtat formal o jurídica del propietari i del proletari, de l'explotador i de l'explotat, i indueix així les classes oprimides en l'error més profund. La idea d'igualtat, que no era més que el reflex de les relacions creades per la producció, pel negoci, esdevé en mans de la

burgesia una arma contra l'abolició de les classes, combatuda des d'aquest moment en nom de la igualtat absoluta de les personalitats humanes. Quant a la veritable significació de la reivindicació igualitària, no es troba sinó en la voluntat d'abolir les classes.

2.—D'acord amb el seu fi essencial—la lluita contra la democràcia burgesa, la hipocresia de la qual cal desemmascarar—, el Partit Comunista, intèrpret conscient del proletariat en lluita contra el jou de la burgesia, ha de considerar com formant la clau de volta de la qüestió nacional, no principis abstractes i formals, sinó: Primer, una noció clara de les circumstàncies històriques i econòmiques; segon, la dissociació precisa dels interessos de les classes oprimides, dels treballadors, dels explotats, en relació a la concepció general dels anomenats interessos nacionals, que signifiquen en realitat els de les classes dominants; tercer, la divisió també clara i precisa de les nacions oprimides, dependents, protegides, i les opressores i explotadores, que gaudeixen de tots els drets, contràriament a la hipocresia burgesa i democràtica que dissimula curo-

sament l'esclavització (pròpia de l'època del capital financier de l'imperialisme), per la potència financiera i colonitzadora, de la immensa majoria de les poblacions de la terra a una minoria de països capitalistes rics.

3.—La guerra imperialista de 1914-1918 ha posat en evidència davant totes les nacions i totes les classes oprimides del món l'engany de les fraseologies democràtiques i burgeses—el tractat de Versalles, dictat per les famoses democràcies occidentals, no fa més que sancionar, als ulls de les nacions febles, les violències més covardes, i més cíniques encara que les dels "junkers" i del kaiser a Brest-Litowsk. La Lliga de les Nacions i la política de l'Entente en llur conjunt no fan més que confirmar aquest fet i desenvolupar l'acció revolucionària del proletariat dels països avançats i de les masses treballadores dels països colonitzats o sotmesos, i així apressen la bancarrota de les illusions nacionals de la petita burgesia, quant a la possibilitat d'un veïnatge assossegat i d'una veritable igualtat de les nacions sota el règim capitalista.

4.—Resulta del que precedeix que la pedra

angular de la política de la Internacional comunista en les qüestions colonial i nacional, ha d'ésser l'apropament dels proletaris i dels treballadors de totes les nacions i de tots els països per a la lluita comuna contra els posseïdors i la burgesia. Perquè aquest acostament és l'única garantia de la nostra victòria sobre el capitalisme, sense la qual no poden ésser abolides ni les opressions nacionals ni la desigualtat.

5.—L'actual moment polític mundial posa a l'ordre del dia la dictadura del proletariat, i tots els esdeveniments de la política mundial es concentren inevitablement entorn d'un centre de gravetat: la lluita de la burgesia internacional contra la República dels Soviets, la qual ha d'agrupar entorn d'ella, d'una part, els moviments sovietistes dels treballadors avançats de tots els països; de l'altra tots el moviments emancipadors nacionals de les colònies i de les nacionalitats oprimides que una amarga experiència ha convençut que no tenen salvació per a elles, fora d'una aliança amb el proletariat revolucionari i amb el poder sovietista victoriós de l'imperialisme mundial.

6.—Hom ja no pot, doncs, limitar-se a reco-

nèixer o proclamar l'apropament dels treballadors de tots els països. Cal, d'ara endavant, encercar la realització de la més estreta unió de tots els moviments emancipadors nacionals i colonials amb la Rússia dels Soviets, donant a aquesta unió formes corresponents al grau d'evolució del moviment proletari entre el proletariat de cada país, o del moviment emancipador demòcrata burgès entre els obrers i els pagesos dels països endarrerits o de les nacionalitats endarrerides.

7.—El principi federatiu ens apareix com una forma transitòria cap a la unitat completa dels treballadors de tots els països. El principi federatiu ha mostrat ja pràcticament la seva conformitat al fi encercat, tant en el curs de les relacions entre la república socialista federativa dels Soviets russos i les altres repúbliques dels Soviets (hongaresa, finlandesa, letona, en el passat; azerbaijana i ucraniana en el present) com en el si mateix de la república russa, a l'esguard de les nacionalitats que no tenien abans ni Estat ni existència autònomes (exemple: les repúbliques autònomes de Baixkíria

i Tartària, creades dins la Rússia sovietista en 1919 i en 1920).

8.—La tasca de la Internacional comunista és d'estudiar i de verificar l'experiència (i el desenvolupament ulterior) d'aquestes federacions novelles basades en la forma sovietista i en el moviment sovietista. Considerant la federació com una forma transitòria cap a la unitat completa, ens és necessari de tendir a una unió federativa cada vegada més estreta, tenint en compte: primer, la impossibilitat de defensar, sense la més estreta unió entre elles, les repúbliques sovietistes voltades d'enemics imperialistes infinitament superiors per llur potència militar; segon, la necessitat d'una estreta unió econòmica de les repúbliques sovietistes, sense la qual la reedificació de les forces productores destruïdes per l'imperialisme, la seguretat i el benestar dels treballadors no poden ésser assegurats; tercer, la tendència a la realització d'un pla econòmic universal, l'aplicació regular del qual seria controlada pel proletariat de tots els països, tendència que s'ha manifestat amb evidència sota el règim capitalista i ha de continuar, certament, desenvolupant-se

i arribar a la perfecció amb el règim socialista.

9.—En el terreny de les relacions socials a l'interior dels Estats constituïts, la Internacional comunista no pot limitar-se al reconeixement, purament oficial i sense conseqüències pràctiques, de la igualtat de les nacions, amb què s'acontenten els demòcrates burgesos que es diuen socialistes.

No n'hi ha prou de denunciar incansablement en tota la propaganda i l'agitació dels partits comunistes—i des de la tribuna parlamentària com fora d'ella—les violacions constants del principi de la igualtat de les nacionalitats i dels drets de les minories nacionals, en tots els Estats capitalistes (a despit de llurs "constitucions" democràtiques); cal també demostrar contínuament que només el govern dels Soviets pot realitzar la igualtat de les nacionalitats, unint els proletaris primer, el conjunt dels treballadors després en la lluita contra la burgesia; cal també demostrar que el règim dels Soviets assegura un concurs direste, per mitjà del Partit Comunista, a tots els moviments revolucionaris dels països dependents o perjudicats en llurs drets (per exemple,

Irlanda, els negres d'Amèrica, etc...) i les colònies.

Sense aquesta condició especialment important de la lluita contra l'opressió dels països esclavitzats o colonitzats, el reconeixement oficial de llur dret a l'autonomia no és més que una divisa enganyadora, com ho veiem en la II Internacional.

10.—És pràctica habitual no solament dels partits de centre de la II Internacional, sinó també d'aquells que han abandonat aquesta Internacional, de reconèixer l'internacionalisme de paraula i de substituir-lo en realitat, sense la propaganda, l'agitació i la pràctica, pel nacionalisme i el pacifisme dels petits-burgesos.

Això s'observa també entre els partits que s'anomenen ara comunistes. La lluita contra aquest mal i contra els prejudicis petit-burgesos més profundament arrelats (es manifesten en formes variades, com l'odi de races, l'antagonisme nacional i l'antisemitisme) adquireix una importància tant més gran que el problema de la transformació de la dictadura proletària nacional (que només exis-

teix en un país i que, per tant, és incapaç d'exercir influència sobre la política mundial) en dictadura proletària internacional (la que realitzarien almenys diversos països avançats, que serien capaços d'exercir una influència decisiva en la política mundial) esdevé més actual. El nacionalisme petit-burgès limita l'internacionalisme al reconeixement del principi d'igualtat de les nacions i (sense insistir més sobre el seu caràcter purament verbal) conserva intacte l'egoisme nacional, mentre que l'internacionalisme proletari exigeix:

1er.) La subordinació dels interessos de la lluita proletària en un país a l'interès d'aquesta lluita en tot el món.

2on.) De la part de les nacions que han vençut la burgesia, el consentiment als més grans sacrificis nacionals amb vistes a l'enderrocament del capital internacional. Al país on el capitalisme ha arribat ja al seu desenvolupament complet, on existeixen partits obrers que formen l'avantguarda del proletariat, la lluita contra les deformacions oportunistes i pacifistes de l'internacionalisme cercades per

la petita-burgesia, és, doncs, un deure immediat dels més importants.

11.—Quant als Estats i als països més endarrerits, on predominen les institucions feudals, o patriarcals o patriarcals-rurals, convé de tenir en compte:

1er.) La necessitat del concurs de tots els partits comunistes en els moviments revolucionaris d'emancipació en aquests països, concurs que ha d'ésser veritablement actiu i la forma del qual ha d'ésser determinada pel Partit comunista del país, si existeix. L'obligació de sostenir activament aquest moviment incumbeix naturalment en primer lloc als treballadors de la metròpolis o del país en la dependència financiera del qual es troba el poble dominat.

2on.) La necessitat de combatre la influència reaccionària i medieval de la clerecia, de les missions cristianes i altres elements (1).

(1) En els nostres climes reaccionaris, algú trobarà improcedent que es recomani la lluita contra les missions religioses i, concretament, les cristianes. Però qui tingui en compte que les nacions europees han fet servir els missioners com

3er.) És també necessari de combatre el panislamisme, el panasiatisme i altres moviments similars, que tracten d'utilitzar la lluita emancipadora contra l'imperialisme europeu i americà per a fer més fort el poder dels imperialistes turcs i japonesos, de la noblesa, dels grans terratinents, de la clerecia, etc....

4art.) És d'una importància especialíssima de sostenir el moviment camperol dels països endarrerits contra els terratinents, contra les supervivències o les manifestacions de l'esperit feudal; abans de tot, cal que hom s'esforci a donar al moviment camperol un caràcter revolucionari, d'organitzar pertot on sigui possible els pagesos i tots els oprimits en Soviets i crear així un lligam molt estret del proletariat comunista europeu i del moviment revolucionari pagès d'Orient, de les colònies, i dels països endarrerits en general.

5è.) És indispensable de sostenir una lluita ferma contra la disfressa de comunistes que

a avançades d'exploració en els territoris que volien intervenir i que darrera d'elles "per protegir-les", hi envien els exèrcits, comprendrà com és necessari de lluitar contra elles.

prenen en certs països moviments que no són veritables moviments d'emancipació comunista revolucionària.

La I. C. ha de sostenir els moviments revolucionaris a les colònies i als països endarrerits, solament amb el fi que els elements dels partits proletaris que es formaran (comunistes no solament de nom) en tots els països, siguin agrupats i instruïts en l'esperit de llurs tasques particulars en la lluïta contra els moviments democràtico-burgesos a l'interior de llur nació.

La I. C. ha de concloure aliances temporals amb la democràcia burgesa dels països endarrerits, però no fusionar-se mai amb ella i conservar sempre la personalitat del moviment obrer, encara que sigui en la seva forma embrionària.

6è.) Cal palesar incansablement a les masses treballadores de tots els països, i sobretot dels països i de les nacions endarrerides, l'engany organitzat per les potències imperialistes, amb l'ajut de les classes privilegiades, als països oprimits, les quals fan semblant de cridar a l'existència Estats políticament independents, que són en realitat vassalls des del punt de mi-

ra econòmic, financier i militar. Com un exemple colpidor dels enganys practicats contra l'estament dels treballadors als països sotmesos pels esforços combinats de l'imperialisme dels Aliats i de la burgesia de tal o tal nació, podem citar l'afer dels sionistes de Palestina, on, amb el pretext de crear un Estat jueu, en aquest país on els jueus són en nombre insignificant, el sionisme ha lliurat la població indígena de treballadors àrabs a l'explotació anglesa (1). En el moment actual, no hi ha pas salvació per als pobles febles i dominats, fora de la federació de les repúbliques sovietistes.

12.—L'opressió secular de les petites nacions i de les colònies per les potències imperialistes ha fet néixer, en les masses treballadores dels països oprimits, no solament un sentiment de rancúnia envers les nacions opresso-

(1) La base del moviment "idealista" de crear un Estat jueu a Palestina és en primer lloc expropiar als camperols àrabs i que la terra passi en mans dels sionistes, servidors d'Anglaterra. Aquesta expropiació donarà lloc a l'existència de mà d'obra barata per als capitalistes anglesos, al mateix temps que una base estratègica per a futurs conflictes en tot l'Orient àrab.

res en general, sinó encara un sentiment de desconfiança respecte el proletariat dels països opressors. La infame traïció dels dirigents oficials de la majoria socialista en 1914-1919, llavors que el socialisme patrioter qualificava de "defensa nacional" la defensa dels "drets" de "la seva burgesia" a la dominació de les colònies i a la persecució obstinada dels països financierament independents, no ha fet més que acréixer aquesta desconfiança ben legítima. Aquests prejudicis no poden desaparèixer fins després de la desaparició del capitalisme i de l'imperialisme als països avançats, i després de la transformació radical de la vida econòmica dels països endarrerits; llur extinció serà forçosament, molt lenta: d'aquí el deure per al proletariat conscient de tots els països, de mostrar-se especialment circumspecte envers les supervivències del sentiment nacional dels països oprimits de fa molt de temps, i també el deure de consentir en certes concessions útils amb vistes a apressar la desaparició d'aquests prejudicis i d'aquesta desconfiança. La victòria sobre el capitalisme està condicionada primer per la bona voluntat d'entesa del proleta-

riat i, després, de les masses treballadores de tots els països del món i de totes les nacions.

B.—TESIS SUPLEMENTÀRIES

1.—La fixació exacta de les relacions de la Internacional comunista i del moviment revolucionari en els països que estan dominats per l'imperialisme capitalista, particularment a Xina, és una de les qüestions més importants per al Segon Congrés de la Internacional Comunista. La revolució mundial entra en un període per al qual la coneixença exacta d'aquestes relacions és necessària. La gran guerra europea i els seus resultats han mostrat clarissimament que les masses dels països sotmesos de fora d'Europa estan lligades d'una manera absoluta al moviment proletari d'Europa, i que aquest fet és una conseqüència inevitable del capitalisme mundial centralitzat.

2.—Les colònies constitueixen una de les principals fonts de les forces del capitalisme europeu.

Sense la possessió dels grans mercats i dels

grans territoris d'explotació a les colònies, les potències capitalistes d'Europa no podrien pas sostenir-se durant molt de temps.

Anglaterra, fortalesa de l'imperialisme, fa més d'un segle que sofreix de sobreproducció. Únicament amb la conquesta de territoris colonials, mercats suplementaris per a la venda dels productes de sobreproducció, fonts de matèries primeres per a la seva indústria creixent, Anglaterra ha aconseguit de mantenir, malgrat les seves càrregues, el seu règim capitalista.

És per mitjà de l'esclavatge de centenars de milions d'habitants de l'Àsia i de l'Àfrica que l'imperialisme anglès ha arribat a mantenir fins avui el proletariat britànic sota la dominació burgesa.

3.—La plus-vàlua obtinguda per l'explotació de les colònies és un dels suports del capitalisme modern. Mentre aquesta font de beneficis no sigui suprimida, serà difícil a la classe obrera de vèncer el capitalisme.

Gràcies a la possibilitat d'explotar intensament la mà d'obra i les forces naturals de matèries primeres de les colònies, les nacions capitalistes d'Europa han buscat, no sense èxit,

d'evitar per aquests mitjans llur bancarrota imminent.

L'imperialisme europeu ha reexit en els seus propis països a fer concessions cada vegada més grans a l'aristocràcia obrera. Tot buscant especialment de mantenir les condicions de vida dels obrers, en els països sotmesos, a un nivell molt baix, no recula davant cap sacrifici i consent a sacrificar la plus-vàlua en els seus propis països, puix que li queda la de les colònies.

4.—La supressió per la revolució proletària de la potència colonial d'Europa enderrocarà el capitalisme europeu. La revolució proletària i la revolució de les colònies han de concórrer en un mateix pla, al final victoriós de la lluita. La Internacional comunista, ha d'estendre, doncs, el cercle de la seva activitat. Ha d'establir relacions amb les forces revolucionàries que treballen en la destrucció de l'imperialisme als països econòmicament i políticament dominats.

5.—La Internacional comunista concentra la voluntat del proletariat revolucionari mundial. La seva tasca és d'organitzar la classe

obrera de tot el món per al capgirament de l'ordre capitalista i l'establiment del comunisme.

La Internacional comunista és un instrument de lluita que té per tasca d'agrupar totes les forces revolucionàries del món.

La Segona Internacional, dirigida per un grup de polítics i penetrada de concepcions burgeses, no ha donat cap importància a la qüestió colonial. Per a ella, el món no existeix més que dins els límits d'Europa. No ha vist la necessitat de relligar el moviment revolucionari dels altres continents. En lloc de donar ajut material i moral al moviment revolucionari de les colònies, els membres de la Segona Internacional han esdevingut ells mateixos imperialistes.

6.—L'imperialisme estranger que pesa sobre els pobles orientals els ha privat de desenvolupar-se socialment i econòmicament, amb simultaneïtat amb les clases d'Europa i Amèrica.

Gràcies a la política imperialista que ha travat el desenvolupament industrial de les colònies, una classe proletària en el sentit propi

del mot no ha pogut sorgir-hi, per bé que en aquests darrers temps els oficis indígenes hagin estat destruïts per la concurrència dels productes de les indústries centralitzades dels països imperialistes.

La conseqüència ha estat que la gran majoria del poble s'ha vist forçada a retirar-se al camp i obligada a consagrar-se al treball agrícola i a la producció de primeres matèries per a l'exportació. La conseqüència ha estat una ràpida concentració de la propietat agrària en poques mans, sigui de grans terratinents, sigui del capital financier, sigui de l'Estat. D'aquesta manera s'ha creat una massa poderosa de pagesos sense terra. I la gran massa de la població ha estat mantinguda en la ignorància. El resultat d'aquesta política és que, en aquells d'entre aquests països on l'esperit revolucionari es manifesta, aquest troba només la seva expressió en la classe mitjana cultivada.

La dominació estrangera ha dificultat el lliure desenvolupament de les forces econòmiques. Per això la seva destrucció és el primer pas de la revolució a les colònies i per això l'ajut aportat a la destrucció de la dominació

estrangera a les colònies no és en realitat un ajut aportat al moviment nacionalista de la burgesia indígena, sinó l'obertura del camí per al mateix proletariat oprimit.

7.—Hi ha als països oprimits dos moviments que cada dia van separant-se més: el primer és el moviment burgès; l'altre és el dels pagesos i dels obrers ignorants i pobres, per a llur emancipació de tota classe d'explotació.

El primer procura de dirigir el segon, i sovint hi ha reeixit en una certa mesura (1). Però la Internacional comunista i els partits adherits han de combatre aquesta tendència i cercar de desenvolupar els sentiments d'independència de classe en les masses obreres de les colònies.

Una de les tasques més grans a aquest fi és la formació de partits comunistes que organitzin els obrers i els pagesos per tal de conduir-los a la revolució i a l'establiment de la república sovietista.

8.—Les forces del moviment d'emancipació a les colònies no estan pas limitades al petit

(1) El cas de Catalunya n'és una prova.

cercle del nacionalisme democràtic burgès. A la majoria de les colònies hi ha ja un moviment nacional revolucionari o partits comunistes en estreta relació amb les masses obreres. Les relacions de la Internacional comunista amb el moviment revolucionari de les colònies han de servir aquests partits o aquests grups, perquè ells són l'avantguarda de la classe obrera. Si ara són febles, representen tanmateix la voluntat de les masses i les masses els seguiran pel camí revolucionari. Els partits comunistes dels diferents països imperialistes han de treballar en contacte amb aquests partits proletaris de les colònies i prestar-los un ajut material i moral.

9.—La revolució a les colònies, en el seu primer estadi, no pot pas ésser una revolució comunista, però si des del seu començament la direcció està en mans d'una avantguarda comunista, les masses no seran desviades i en els diferents períodes del moviment, llur experiència revolucionària no farà sinó créixer.

Seria certament un gran error de voler aplicar immediatament a la qüestió agrària, en els països orientals, els principis comunistes. En

el primer estadi, la revolució a les colònies ha de tenir un programa que comporti reformes petit-burgeses, com la repartició de les terres. Però d'això no resulta pas necessàriament que la direcció de la revolució hagi d'ésser abandonada a la democràcia burgesa. El partit proletari, al contrari, ha de desenvolupar una propaganda intensa i sistemàtica a favor dels Soviets i organitzar Soviets de pagesos i d'obrers. Aquests Soviets hauran de treballar en estreta collaboració amb les repúbliques sovietistes dels països capitalistes avançats per tal d'assolir la victòria final sobre el capitalisme a tot el món.

Així, les masses dels països endarrerits, dirigides pel proletariat conscient dels països capitalistes desenvolupats, arribaran al comunisme sense passar pels diferents estadis del desenvolupament capitalista.

TAULA

Introducció 9

Plantejament de la qüestió 27

Concepció leninista de la nació 41

Del dret dels pobres a disposar d'ells mateixos 51

L'internacionalisme proletari 58

El moviment alliberador dels pobres oprimits i la revolució proletària 63

Tasques dels comunistes dels països colonials 76

Són uniformes totes les colònies? 85

La importància de la qüestió agrària en la qüestió colonial 92

És inevitable per als pobles endarrerits la fase capitalista? 96

La U. R. S. S., la més gran temptativa de solució de la qüestió nacional sota el règim de la dictadura del proletariat 106

Tesis i addicions sobre les qüestions nacional i colonial adoptades al II Congrés mundial de la I. C. 116

Secció d'Arts Gràfiques
de la Llibreria Popular
Ros d'Olano, 20, Barcelona

12º
DIPUTACIÓN PROVINCIAL
DE BARCELONA
BIBLIOTECA CENTRAL
Reg.º 323.848
Sig.ª 335:
:327.2 Len

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
1001907962

LES EDICIONS DE L'ARC DE BARÀ

BIBLIOTECA D'ESTUDIS SOCIALS I POLITICS

Volums apareguts:

I. M. Gorki. — *Lenin.* — *El Pagès Rus.* Traducció de Ventura Gassol i J. Carner-Ribalta.

II. Evzen Stern. — *Masaryk.* Traducció de Ramon Fabregat.

III. K. Marx i F. Engels. — *Manifest del Partit Comunista.* Trad. d'E. Granier-Barrera.— Introducció de M. Serra i Moret.

IV. Lenín, Stalín i Bukharin. — *El Comunisme i la qüestió nacional i colonial.* Traducció i Introducció de Jordi Arquer.

Sortiran successivament:

Joan Peiró. — *El Sindicalisme a Catalunya.*

M. Serra i Moret. — *Socialisme.*

Proudhon. — *Què és la propietat?*

Josep Esglés. — *Anarquisme.*

Broukhere i d'altres.— *Vandervelde.*

A. Tona i Nadalmai. — *La Revolució Mexicana.*

F. Engels.— *Socialisme utòpic i socialisme cientific.* Introducció de J. Xirau.

K. Marx. — *Crítica del Programa de Gotha.* Introducció de Joaquim Maurín.

Plekhanov. — *Anarquisme i Socialisme.* Introducció d'Andreu Nin.

Ramon Fabregat. — *La qüestió flamingand.*

I altres de Marx, Lenín, Liebknecht, Rosa Luxemburg, Trotsky, Sorel, Jaurès, Lafargue, etc.

PETITA COL·LECCIO D'OPUSCLES

JEAN JAURÈS. — *Discurs a la Joventut.*

LÉON BLUM. — *Per a ésser Socialista.*

Sortiran successivament:

JULES GUESDE. — *El Collectivisme.*

FRIEDRICH ENGELS. — *Principis del Comunisme.*

JEAN JAURÉS. — *Un Discurs.*

CH. RAPPOPORT. — *Compendi del Comunisme;* i d'altres.

JOAN PEIRÓ. — *El Sindicalisme a Catalunya.*

PROUDHON. — *Què és la propietat?*

JOSEP ESGLÉS. — *Anarquisme.*

BROUKHERE i d'altres. — *Vandervelde.*

A. TONA I NADALMAI. — *La Revolució Mexicana.*

I altres de Marx, Engels, Lenin, Trotsky, Liebknecht, Rosa Luxemburg, Sorel, Jaurès, Lafargue, etc.

PETITA COL·LECCIÓ D'OPUSCLES

Han aparegut:

JEAN JAURÈS. — *Discurs a la Joventut.*

LÉON BLUM. — *Per a ésser Socialista.*

Sortiran successivament:

CH. RAPPOPORT. — *Compendi del Comunisme.*

JULES GUESDE. — *El Collectivisme.*

FRIEDRICH ENGELS. — *Principis del Comunisme.*

JEAN JAURÉS. — *Un Discurs.*

I d'altres.

Altres obres d'aparició immediata:

LENÍN, per N. Krupskaia. Una de les més completes, potser la millor biografia de Lenin, escrita per la seva companya N. Krupskaia.

RASPUTÍN, pel seu secretari Aron Simanovitch. No es tracta d'un *altre Rasputín* escrit fantasiosament sense documentació ni coneixement de l'àrbitre de la cort dels tsars; és el seu propi secretari qui ens revela secrets sensacionals referents a la família reial i al seu conseller enigmàtic.

Biblioteca de Catalunya
33 - 8°
2417

Bib

PREU: 2 PTES.